

naša luč

1983

3

KATOLIŠKA OBNOVA

Glavni nosilci katoliške obnove so bili ljubljanski škof Tomaž Hren (1560–1630), jezuiti med višjimi sloji (Akademija znanosti v Ljubljani, Marijine kongregacije, ljudski misijoni), frančiškani in kapucini pa med preprostim ljudstvom.

Naše številne baročne cerkve so večinoma postavili ali prenovili v tem času. Te cerkve še danes s svojim notranjim veseljem in prazničnostjo močno vplivajo na versko čutenje Slovencev.

Po katoliškem preroču je postalo katoliško mišljenje vir, iz katerega se je razvila slovenska narodna kultura.

JANZENIZEM

Janzenizem se je pojavil pri nas proti koncu 18. stoletja kot nekakšen odgovor proti prazničnemu baročnemu ozračju v Cerkvi, proti številnim ljudskim pobožnostim, češčenju Matere božje, raznih patronov in proti romanjem.

Razširil se je le med duhovščino in

še to pretežno na Kranjskem. Ti duhovniki so zelo poosttrili sodila za prejem zakramentov in obsojali npravne prestopke vernikov brez večje uvidevnosti za človeške slabosti.

Čeprav je ljudstvo janzenizem odklanjalo, je ta prek duhovnikov le zapustil nekatere posledice: nesproščenost, pikolovsko izpolnjevanje postave, nezaupanje do zdravega in močnega življenja, hlad in strah v razmerju do Boga, tesnoba pred zakramenti in npravno ozkost. Te posledice še niso iz slovenske zavesti povsem izginile.

JOŽEFINIZEM

V duhu janzenizma in razsvetljenstva je hotel cesar Jožef II. (1741–1790) izoblikovati Cerkve v Avstriji, ki naj bi bila podrejena državnim koristim. Ukinil je samostane in zaplenil njihovo premoženje, prenesel nekatere pravice s Cerkve na državo, poddržal šolstvo, omejil pristojnost cerkvenih sodišč, preuredil škofije in župnije, ukinil baročne pobožnosti in bratovščine ipd. Ti njegovi posegi v cerkveno življenje nosijo skupno ime „jožefinizem“.

ILIRSKÉ PROVINCE

Ilirske province, katerih sedež je bila Ljubljana, so bile upravno-politična stvaritev iz slovenskih in hrvaških dežel pod francosko oblastjo (1809–1813). Uvedle so nekatere upravne, sodne, davčne in druge spremembe (ukinjeni so bili cehi, uvedena uradniška uprava, enakost na sodiščih), pustile pa so vse podložniške obveznosti. Avstrija je Ilirske province zasedla (1812) in si jih priključila (1814).

NARODNO PREBUJENJE

19. stoletje je doba narodnega prebujanja pri Slovencih. Pri tem so imeli odločilno vlogo duhovniki (najbolj znani Vodnik, Majar Ziljski, Raič, škof Slomšek), saj so bili edini izobraženi sloj v narodu, obenem so pa imeli svoj narod radi in so se zanj žrtvovali. Trudili so

Med Slomškovimi vzgojnimi knjigami je bila povest Blaže ino Nežica v nedeljski šoli njegovo najboljšo delo: v okviru ljubeznive „krištofšmidovske“ povesti vsebuje učno snov in učni tečaj za idealno nedeljsko šolo. Slomšek je v nazornem in pesniškem slogu združil zasebno, vaško in šolsko življenje ter ustvaril v verskem in narodnem duhu pravcato priročno enciklopedijo odgovorov na vprašanja, ki so vznemirjala južnoštajersko kmečko ljudstvo v predmarcu.

(Po Anton Slodnjak, SLOVENSKO SLOVSTVO)

se, da bi iz svojega rojaka naredili dobrega in poštenega človeka, pomagali so mu pri izobraževanju, uvajali ga v umnejše gospodarjenje in ga politično dramili v boju za narodne in socialne pravice.

Narodno gibanje se je razvijalo tudi pod vplivom romantike (Prešeren, Čop), ki se je med drugim navduševala tudi za narodne in ljudske vrednote.

Zadušiti ga je hotel avstrijski kancler Metternich, ki je uvedel v državi strog policijski režim, cenzuro in zatiranje slehernega osvobajanja.

„POMLAD NARODOV“

Ko so se zastopniki slovanskih narodov v Avstriji uprli fevdalizmu in zahtevali narodne pravice (marca 1848), je Metternich padel, cesar pa je obljubil novo ustavo in narodom v monarhiji zagotovil enakopravnost. Tedaj je nastal program Zedinjene Slovenije, ki je zahteval za vse Slovence eno upravno enoto, enakopravnost jezika itd. in ki je pomenil slovenski politični program skoraj za nadaljnjih sto let.

Marca 1849 je bila pripravljena oktroirana ustava (po njej je imel cesar pravico prepovedi nad sklepi parlamenta), uveden dvodomni parlamentarni sistem z močnimi cesarjevimi pravici in zagotavljana enakopravnost vseh narodov v Avstriji.

Slika na naslovni strani:
NA CVETNO NEDELJO

Slovenec, tvoja zemlja je zdrava
in pridnim nje lega najprava:

polje, vinograd,
gora, morje,
ruda, kupčija
tebe redé.

Za uk si prebrisane glave
pa čudne in trdne postave;
išče te sreča,
um ti je dan,
našel jo boš, ak
nisi zaspan.

Glej, stvarnica vse ti ponudi,
iz rok ji prejemati ne mudi!

Lenega čaka
strgan rokav,
palca beraška,
prazen bokal.

(Valentin Vodnik,
DRAMILO)

O UREJANJU DRUŽIN v Sloveniji je objavilo ljubljansko DELO pred nedavnim tudi tole: „So bili upravičeni nekateri pomisleki o novih, demokratičnejših določbah o urejanju nastanka in varstva družine? Gre namreč za resolucije o načrtovanju družine in družbena prizadevanja za njen nastanek in razvoj, za zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ter za zakon, ki ureja svobodno odločanje o rojstvu otrok.

V teh letih — prvi dokument je bil sprejet leta 1974, zadnji pa tri leta kasneje — je namreč načrtna skrb za družino, njen nastanek in razvoj pripeljala do tega, da v republiki obnavljamo prebivavstvo ter da skrb za otroka ni več le stvar staršev, ampak širše skupnosti...

Povečalo se je število umetno prekinjenih nosečnosti: do 1974. leta jih je bilo okrog devet tisoč na leto, leta 1981 pa že kar 19 tisoč oziroma 700 splavov na 1000 rojenih otrok.

Postopno se v praksi uresničuje tudi zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Število razvez se že od leta 1973 ni bistveno spremenilo (okrog 2000 na leto), prav tako ne število novih zakonskih zvez (13 tisoč na leto). Očitnejše so spremembe v razveznih postopkih (uveljavlja se sporazumna razveza) ter pri izenačevanju zakonske in izvenzakonske zveze...“ (DELO, Ljubljana, 17. jan. 83/2.)

Slovenija, kam drži tvoja pot?

Po neki, doslej le delno objavljeni anketi, so Slovenci v matični domovini o nekaterih POMEMBNIH NARODNIH IN DRUŽBENIH VPRAŠANJIH tega mnenja:

- 25,4%, da njihova narodna istovetnost v okviru Jugoslavije ni ogrožena; pred dvema letoma je tako mislilo še več kot 51%;
- 28%, da je v jugoslovanskih razmerah v nevarnosti tudi slovenski jezik; pred dvema letoma jih je bilo tega mnenja 16%;
- 35%, da spravlja priliv delovne sile iz drugih republik delovna mesta v nevarnost; pred dvema letoma je tako menilo le 14% Slovencev doma;
- 61%, da naj bi smeli zasebni kmetje imeti več kot samo 10 ha zemlje;
- 60%, da se čutijo člane Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki ji zaradi kolektivnega včlanjevanja morajo pripadati vsi občani; 40% se torej nima za take;
- 40%, da ZK ne zastopa koristi večine prebivavstva. (Gl. OST-DIENST, Hamburg, božič 82.)

Morda bi bilo dobro zlasti k zadnji točki spomniti, da je Tito v imenu SFR Jugoslavije podpisal v New Yorku (10. dec. 48) tudi tale stavek Splošne deklaracije o človekovih pravicah: „Volja ljudstva je temelj veljavne javne oblasti. Ta volja mora biti izražena s poštenimi volitvami, ki se morajo vršiti občasno ob splošni in enaki volilni pravici s tajnim glasovanjem.“

Založnik: Avgustin Cebul.
Zupnijski urad St. Lenart.
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec. Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec. Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26.
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija 400 fran.
Francija 60 fran.
Italija 12.000 lir
Nemčija 20 mark
Nizozemska 20 gld.
Svedska 60 kron
Švica 19 fran.
Avstralija 9 dol.
Kanada 12 dol.
ZDA 10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUCI.

PRINTED IN AUSTRIA

kajpada nas zanima, kaj je novega doma

na sploh

NAGRADA SLOVENSKEMU ZNANSTVENIKU

Sklad Alexandra von Humboldta, nemškega naravoslovca in geografa, na univerzi v Marburgu je biologu dr. Andreju Čoklu podelil nagrado za njegovo znanstveno proučevanje živčnih celic, ki prenašajo informacijo o zvoku v centralnem živčnem sistemu. Slovesnosti na ljubljanski univerzi se je udeležil tudi nemški konzul v Zagrebu.

ŠTEVILO BOLNIKOV S PLJUČNIM RAKOM NARAŠČA

Direktor univerzitetnega inštituta za pljučne bolezni in tuberkulozo na Golniku je povedal, da so lani imeli 700 bolnikov, ki so oboleli za pljučnim rakom. Navedel je tudi nekaj zanimivih podatkov. Na Golniku so npr. od leta 1953 pa do 1981 pri 4150 ljudeh ugotovili, da imajo rakasto obolenje na pljučih. Večina teh bolnikov, kar devetdeset odstotkov, je pred boleznijo

kadila cigarete. Število kadilcev v Jugoslaviji pa še vedno narašča, čeprav so že večkrat sprožili različne akcije proti kajenju. Samo lani so Jugoslovani pokadili okoli 25 milijonov cigaret in se tako uvrstili na deveto mesto po številu cigaret na prebivalca.

„SLOVANI V RIŽANSKI DOLINI“

V piranski Mestni galeriji je Pomorski muzej razstavil arheološke izkopanine, ki so jih arheologi našli v bližini cerkve v vasi Predloka v dolini reke Rižane. V grobovih in grobnicah so odkrili 121 predmetov, od katerih so razstavili le najpomembnejše. Te najdbe dokazujejo, da so Slovenci živeli v teh krajih že v 9. stoletju. Arheološka razstava je plod 11-letnega dela, ki pa še ni končano. Arheologi so mnenja, da tla pod cerkvijo v Predloki čuvajo še marsikatero arheološko zanimivost.

MEJO MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

je prešlo od 18. oktobra, ko je začel veljati novi zakon o depozitu, pa do konca leta 411 tisoč Jugoslovancev. Tri četrtine jih je imelo maloobmejne pre-

putnice, 65 tisoč potni list z delovno vizo in le 15 tisoč ljudi je šlo preko meje po službeni poti. Odločno proti beograjskim ukrepom pa je bilo verjetno tistih 207 potnikov, ki niso hoteli plačati pologa. Cariniki jim prestopa meje niso smeli prepovedati, pač pa so jih javili sodnikom za prekrške.

IZOBRAŽEVALNI NAČRTI ZA SLUŠNO PRIZADETE

Zveza slušno prizadetih Slovenije, ki šteje pet tisoč članov, se kljub skromnim finančnim sredstvom zelo prizadeva za informacijo in izobraževanje svojih članov. Poleg svojega časopisa in revije skrbi tudi za mesečne oddaje na koprski televiziji. Letos so z Iskro v Kranju podpisali pogodbo, ki naj bi slušno prizadetim omogočila izkoriščanje napredka videotehnologije. Gre za televizijo zaprtega kroga, ki je v tujini dosegla izredne rezultate. Na programu imajo tudi videotekst, teletekst in posebne telefone za gluhe. Uresničitev teh načrtov pa bo zahtevala veliko denarja.

LANI V SLOVENIJI 88 TRAKTORSKIH NESREČ

V njih je izgubilo življenje 47 ljudi. Najpogostejša vzroka sta bila neizkušenost in alkoholiziranost voznikov. Nesreče so se dogodile na njivah, poljih in vinogradih ter med vožnjo po klancu navzdol. Kljub opozorilom večina traktorjev še ni opremljena z varnostnimi kabinami. Največ nesreč se je zgodilo meseca septembra.

ŽUŽEMBERK nad mostom čez Krko je središče Suhe krajine, včasih je bil močna obrambna in gospodarska postojanka.

od tu in tam

CELJE

90-letnico telesne kulture v občini so slovesno proslavili. Celjski narodnjaki dr. Josip Vrečko, dr. Ivan Dečko in dr. Dragotin Frel so v prejšnjem stoletju ustanovili telovadno društvo Sokol. Športna dejavnost se je razvila v telovadnem, atletskem, kolesarskem, konjeniškem in sablaškem odseku. Kot je na proslavi poudaril glavni govornik, je bil Sokol velika opora narod-

kajpada nas zanima, kaj je novega doma

nostnemu delu v tem mestu v Savinji. Številni športniki so ob tej priliki dobili visoka državna in republiška odlikovanja.

CELJE

Tovarna Aero se je uvrstila med pomembne izvoznike v tej občini. Lani so prodali na tuje za 13 milijonov dolarjev izdelkov, kar je 23 odstotkov več kot prejšnje leto. Letos januarja pa so postavili nov stroj za tiskanje neskončnih obrazcev. Te bodo izvažali v Anglijo, Francijo, Italijo in Zahodno Nemčijo. Še vedno pa imajo težave s papirjem, ki jim ga papirnice zaradi težav z uvozom surov in morejo redno in dovolj dobavljati.

CERKNO

Podjetje Transport je odprlo 1100 kvadratnih metrov veliko mehanično delavnico, ki bo služila vzdrževanju in popravilu težkih tovornjakov. Delavnico bodo opremili tudi s stroji za popravilo kmetijskih strojev. To bo znatna pridobitev za okoliške kmete, ki morajo za vsako drobno popravilo v oddaljeni Tol-

min. Delavnica je stala okrog 21 milijonov dinarjev.

ČRNOMELJ

Kulturno-umetniško društvo Svoboda iz Kočevja je v tukajšnjem kulturnem domu pripravilo razstavo slikarjev in kiparjev. Razstava 22 slik in 15 kipov pomeni začetek kulturnega sodelovanja med tema sosednjima občinama. Letos pripravljajo še vrsto podobnih prireditev.

GORNJA RADGONA

Število zaposlenih se letos skoraj ne bo povečalo, saj v občini ne pripravljajo nobenih večjih naložb v gospodarstvu. V najboljšem primeru bodo zaposlili okoli 100 ljudi, več kot dvesto novih delovnih mest pa bi nujno potrebovali. Zaradi vedno večje brezposelnosti v zahodni Evropi se večja tudi število povratnikov, ki silijo na domači delovni trg. Zanje pa v občinskih načrtih zaenkrat še ni prostora.

GORNJA RADGONA

Nova delovna organizacija Element, ki je bila pred nedavnim ustanovljena,

združuje prejšnja, po izgubah in gospodarskih težavah znana podjetja Opekarna in Komunala. Element bo oskrboval domači trg z opečnimi izdelki. Po dograditvi petdeset milijonov vrednega novega obrata za cement pa bodo oskrbovali slovensko elektro-gospodarstvo z električnimi betonskimi stebri.

HOTIZA

Prebivalci tega narodnostno mešanega področja se pri posodabljanju svojega kraja opirajo predvsem na lastne moči in sredstva. Pred kratkim so obnovili in izboljšali javno razsvetljavo, razširili vodovodno omrežje, uredili avtobusno postajo in povečali število hidrantov. Letos so se odločili za samoprispevek, ki bo služil graditvi vaškega kulturnega doma. V načrtu imajo tudi napeljavo telefonskega omrežja in gradnjo nove trgovine.

HRASTNIK

Tovarna kemičnih izdelkov je za odplačilo tujega posojila morala v zadnjih letih povečati izvoz na zahodno tržišče.

(dalje na strani 9)

VEČERNJI LIST opisuje primer zdomca, magistra farmacije, Krešimira F., ki je že v začetku decembra prišel domov v Zagreb na počitnice. Pred hišo so mu tatovi (morali so biti večji svojega dela) pobrali z avtomobila ford — granada vse štiri gume skupaj s platišči. Samo ena guma velja v Nemčiji 800 DM.

„Tako je avtomobil, začasno uvožen v SFRJ (tak je njegov pravni položaj), ostal bos. Njegov lastnik je takoj poklical pristojno postajo milice. Miličniki so si „ogledali položaj“, nakar so mu zelo ljubezno povedali, da ima kaj malo možnosti, da bi gume in platišča dobil nazaj.

K. F. se je obrnil na carinarnico, kjer so mu povedali, da je njegov primer zelo zapleten. Če bi razbil avto v prometni nesreči, bi lahko začasno uvozil nove gume brez carine. Nerodno je zdaj to, ker novi carinski zakon ni predvidel možnosti, da bi tatovi ukradli gume z „začasno uvoženega avtomobila“. Krešimir je posebej poudaril, da so bili vsi, s katerimi je imel opraviti, zelo prijazni in so mu hoteli pomagati, vendar — zakon je zakon.

Za izhod so mu priporočili nekaj možnosti. Lahko bi skočil čez mejo, kupil gume in jih poskušal uvoziti domov. No, pri tem bi naletel na hudo oviro, saj bi tak uvoz daleč presegel dovoljeno mejo 25.000 dinarjev, ki jo je za novo leto zdomcem podaril dedek Mraz (ZIS).

Druga možnost bi bila, da svoj bosonogi avtomobil naloži na vlak, ga onkraj meje obuje in potem spet pride domov. In spet bi se znašel v težavah. Dokazati bi namreč moral, da so mu gume res ukradli (država ne verjame ne bratu ne Bogu!), saj bi jih navsezadnje lahko tudi sam prodal. Brez plačila carine, seveda. Prav v tem je skrivnost vseh težav. Odgovor, ki sem ga dobil v carinarnici, je docela v skladu z administrativno logiko:

Krešimir F. je začasno uvozil avtomobil — torej brez carine — na področje SFRJ. Tako so tudi gume prišle k nam brez plačila carine. Tisti, ki je gume ukradel in jih verjetno prodal naprej, je tako brez carine „uvozil“ blago. In zdaj si predstavljajte, da naj bi K. F. še enkrat uvozil k nam štiri gume brez carine! Z drugimi besedami bi to pomenilo, da je država dovolila, da se po naših cestah kotili kar osem neocarinenih gum!“ se za konec zgodbe malce ponorčuje Embargo.

DELO, Ljubljana, 4. jan. 83/2.

in sveto pismo je imelo prav

Celih osemnajst stoletij ni o Jezusovem obstoju nihče dvomil. Predsodki proti zgodovinskosti svetega pisma so nastali v poznem 19. in v zgodnjem 20. stoletju. Razne izkopenine in listine, ki so jih zadnja desetletja našli, pa so to nezaupanje uničile ali vsaj ublažile. Poglejmo nekaj takih starih prič, ki so v zvezi s Kristusovim trpljenjem in smrtjo.

PONCIJ PILAT

V svetem pismu beremo: „V petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat upravitelj v Judeji . . . , je Bog govoril Janezu, Zaharijevemu sinu.“

V stoletnem razpravljanju o začetkih krščanstva so bili tudi ljudje, ki so izrekli dvom, da bi bil Pilat zares upravitelj Palestine v času, ko je bil Jezus križan. Neki nekrščanski kritik je zapisal, da je omemba Pilata v svetem pismu samo „vrinec krščanskih prepisovalcev“.

Odgovor starinoslovcev na to?

V arheološkem muzeju v Jeruzalemu je razstavljen kamen iz razvalin Cezareje ob morju. Odkrila ga je leta 1961 itali-

janska odprava starinoslovcev. To je plošča iz apnenca, visoka 80 cm, široka pa 60. V treh vrstah je videti zelo jasno tele črke: „ . . . S Tiberieum . . . tius Pilatus . . . ectus Juda . . . “. Smo pred prvim neizpodbitnim dokazom, ne samo o zgodovinskem obstoju Poncija Pilata, marveč tudi o njegovi prefekturi (. . . ectus je ostanek besede praefectus, ki je bila na kamnu skraja) v Jezusovem času pod Tiberijem.

PILATOVA ŽENA

Sveto pismo poroča: „Ko je Pilat sedel na sodnem stolu, mu je njegova žena sporočila: „Nič ne imej s tem pravičnim, kajti danes sem v sanjah veliko trpela zaradi njega.““

Nasprotniki krščanstva so ta podatek, da bi imel Pilat v Judeji s seboj ženo, kar se da spodbijati, češ da Rim ni dovolil svojim predstavnikom jemati v province s seboj žene.

Pred kratkim so zgodovinarji odkrili, da je bilo to res prej prepovedano, da pa je malo pred Jezusovim časom Rim svojim predstavnikom to dovolil. Torej odse-

va tudi ta evangelijski podatek natančno zgodovinsko resnico.

LITOSTROTOS ALI GABATA

V svetem pismu stoji: „Ko je Pilat silil te besede, je privedel Jezusa ven in sedel na sodni stol na kraju, ki se imenuje Litostrotos, po hebrejsko pa Gabata.“

Kaj neki bi bil ta „litostrotos“, o katerem pripoveduje od štirih evangelistov samo Janez? V grščini pomeni „litostrotos“ „tlakovan prostor“, v aramejščini — ki so jo govorili ljudje v Izraelu v tistem času — pa pomeni „gabata“ „višavo“. Nasprotniki zgodovinskega pojmovanja svetega pisma so rekli, da gre pri teh dveh besedah samo za simbol, za podobo nečesa, ne pa za kakšno resnično stvar.

Francoski starinoslovec Vincent je leta 1927 odkril v Jeruzalemu „litostrotos“ ali „gabato“. To je na rimski način tlakovano dvorišče, veliko okrog 2500 m². Ležalo je, prav kakor pravi evangelij, tam, kjer se je pričenovalo dvorišče utrdbe cesarske posadke Antonije, v kateri je pozimi in za veliko noč bival rimski namestnik.

Grški izraz za to dvorišče „litostrotos“ pove, da je bilo dvorišče tlakovano, hebrejski „gabata“ pa, da je ležalo na višini — trdnjava Antonija je stala v starodavnem Jeruzalemu na najvišjem od štirih gričev.

• Med 18 novimi kardinali je tudi PARIŠKI NADŠKOF Lustiger (sin poljskega Juda, rojen v Parizu, s 14. leti je prestopil v katoliško Cerkev, njegova mati je umrla v nacističnem taborišču Auschwitzu). V pogovoru z nemško revijo Spiegel je nadškof na vprašanje, ali se mu ni zdelo ravnanje nemške uradne Cerkve ob medvojnem nacističnem preganjanju Judov preobzirno, odgovoril: „Ljudje, ki so nastopili proti nacizmu, so bili po mojih ugotovitvah predvsem kristjani. Obenem sem naletel na oster antisemitizem pri ljudeh, ki so se sklicevali na krščanstvo. Kasneje se mi ni zdelo pohujšljivo obotavljanje Cerkve, marveč zaslepitev skoraj vseh razumnikov na Zahodu in njegovih odgovornih politikov sprčo nastopa brezumja in nacistične zablode. Kaj preprosto je obtoževati le Cerkev. Kje so pa tedaj ostali nemški vseučiliški profesorji? Kateri nemški profesorji so protestirali? Kje so bili naenkrat liberalci, demokratje? Kaj se je zgodilo zadnja leta weimarske republike z levimi strankami? Cerkev je predstavljala le del duhovnega in razumskega zloma nekega celega naroda. Osamljena obtožba Cerkve je cenjen način izogibanja resničnemu vprašanju, kako da je zahodni svet odpovedal ali da je celotni Zahod postal sprčo tolike pošasti nemočen.“ Na vprašanje, ali je razredni boj združljiv z duhovnikovim poslanstvom, je nadškof odgovoril, da ne, ker vodi ta, če ga jemljemo v Marxovem, Engelsovem in Leninovem smislu, do gulagov, Štalina in Pol Pot.

SIMON IZ CIRENE

Sveto pismo piše: „Spotoma so prisilili nekoga, ki se je tam mimo vračal s polja, Simona iz Cirene, očeta Aleksandra in Rufa, da je nesel njegov križ.“

Leta 1962 je profesor Jukenik ob izkopavanju v dolini Cedron pri Jeruzalemu odkril na pokopališču uglednih meščanov grob družine iz Jezusovih časov. Napisi kažejo med drugimi sorodniki grob neke „Aleksandre, Simonove hčere“ in nekega „Aleksandra iz Cirene“. Ugleden znanstvenik pravi k temu odkritju: „Vsa besedna zveza teh napisov se neverjetno nanaša na tistega Simona iz Cirene, očeta Aleksandra in Rufa, o katerem je govor v 15. poglavju Marka. Težko bi rekli, da gre tu samo za preprosto soujemanje“ (Dan Barag).

MAZILJENJE JEZUSA

V svetem pismu beremo: „Po teh dogodkih je Jožef iz Arimateje prosil Pilata, da bi snel Jezusovo truplo. Pilat mu je dovolil. Prišel je tudi Nikodem in prinesel okrog sto funtov zmesi mire in aloje. Vzela sta Jezusovo truplo in ga z dišavami vred povila s povoji, kakor imajo Judje navado pokopavati.“

Francoski bogoslovni znanstvenik Loisy, ki je začel tajiti nadnaravnost krščanstva, je glede sto funtov zmesi mire in aloje, ki naj bi jih bil Nikodem prinesel za balzamiranje Jezusovega trupla, zapisal, da so si to izmislili evangelisti, „da bi dali pokopu večje dostojanstvo in spopolnili simbolizem“.

V začetku tega stoletja so začeli starinoslovci podrobno raziskovati judovske načine pokopavanja v Jezusovem času. Danes vemo o teh načinih skoraj vse. Z neizpodbitno gotovostjo so dognali, da je bila mešanica mire in aloje, ki jo je Nikodem prinesel, za tiste čase običajna: to je bila diaplasma, prijetno dišeča zmes proti razkranjanju.

GROB V SKALI

Sveto pismo poroča: „Jožef iz Arimateje je kupil platneno rjuho, snel telo s križa, ga zavil v rjuho in položil v grob, ki je bil vsekani v skalo.“

K podatku evangelija, da je bil Jezusov grob vsekani v skalo, je Loisy zapisal: „Vsekakor je izmišljeno zato, da bi dokazali izpolnitev prerokb.“

Loisy pač ni vedel, da je bila v starem Izraelu splošna navada pripravljanje grobov v zapuščenih kamnolomih ali klesanje le-teh v skalo, če ni bilo na voljo že pripravljenih votlin. V Šanedrinu, poldrug kilometer oddaljenem kraju od Damaščanskih vrat v Jeruzalemu, so številni starodavni grobovi, vklesani v skalo. V baziliki Svetega groba so poleg Jezusovega groba ostanki groba iz Herodovega časa, tudi skopanega v živo skalo. Izkopavanje avgusta 1974 je pokazalo, da je Jezusov grob prav v starodavnem kamnolomu: zato je bil zelo primeren za pokop trupel premožnih oseb, kot je bil Jožef iz Arimateje, ki si ga je oskrbel zase.

(dalje na strani 3')

• Ljubljanski nadškof je sprejel **SODELAVCE VERSKEGA TISKA** v Sloveniji in jim med drugim naročil, naj vztrajno gradijo občestvo vernih in kulturnih, poštenih in narodno zavednih Slovencev, občestvo, ki presega vse meje in obsega ter želi zajeti vse, ki z nami delijo naše prepričanje in upanje; takšno občestvo naj raste in pogloblja, zajema naj vedno bolj tudi naše rojake v zamejstvu in drugod po svetu, vabi naj k sebi tudi tiste, ki stoje ob strani; vse to naj to občestvo vrši s svojim notranjim bogastvom, z resnico ter z drugimi нравnimi in človeškimi vrednotami, z vsem dobrim in lepim, pametnim in pristnim.

• V **LJUBLJANSKI DRUŽINI** je neki bravec zapisal: „Radio Trst A ima v sporedu poleg verskih oddaj tudi brezplačna voščila po željah poslušavcev, kjer slišimo tudi krščanska voščila, ki jih spremljajo lepe cerkvene pesmi. Vsak dan lahko slišimo po jutranjih poročilih duhovn(ikov)o misel. Med poročili in v kulturnih oddajah se sliši tudi najvažnejše iz življenja Cerkve in iz krščanske literature. Ta spored vsaj nekoliko izpolnjuje vrzel, ki jo čutimo verni poslušavci znotraj mej. Zaradi nerazumevanja doma smo željni slišati kaj verskega tudi prek drugih tujih postaj, kjer vsaj ob večjih praznikih lahko slišimo nekaj uglasenega sporeda tudi v slovenskem jeziku, ki se pa že kar razlikuje od jezika napovedovavcev v „našem“ RTV.“

• **VEČ STO PEVCEV IN PEVK** je v januarju po vseh koncih Slovenije priredilo božične koncerte.

Bog sam nam ljubeznivo naroča:

„govori mi!“

Nadaljujemo s TV-nanizanko ZAKAJ KRISTJANI VERUJEMO.

Bolničarka Marjana in zdravnik Scholz se odpeljeta na letališče. Scholz potuje na zdravniški kongres v ZDA.

Slovo je vse prej kot toplo: zelo suho in stvarno je. Nobenega objema, nobenega poljuba, kot je to običaj med dvema človekoma, ki se imata rada. Ne rečeta si nobene besede, s katero bi si izrazila ljubezen.

Ozračje med njima je tako mrzlo, da Marjana takoj potem, ko je zdravnik Scholz izginil v poslopju na letališču, stopi v prvi taksi. Sedaj si je v svojih čustvih na jasnem: pričakovala je ljubezni od zdravnika Scholza vsaj kakšen znak, upala je, da ji bo rekel „rad te imam“. A namesto tega je govoril le o New Yorku, Floridi in o tem, kar bo doživel.

Ko se Marjana vrne k svojemu delu, vpraša sestro Nežo, ali je preveč zahtevati, da bi neki moški rekel „rad te imam“? Sestra Neža ji

odgovori: „Takšen moški je kot človek, ki nikdar ne moli, pa pravi, da veruje.“

Med obema se razvije daljši pogovor, v katerem postane jasno, da zdravnik Scholz tudi na razglednicah, ki jih pošilja Marjani, ne najde nobene besede ljubezni. Govoriti in ravnati, nekaj početi in se k temu priznavati — spada skupaj, tako v medsebojnem razmerju dveh ljudi kot v razmerju človeka do Boga. Pogoj za to pa je medsebojno zaupanje. Slehernik mora svoje odnose do drugih oseb prej ali slej priznati. Na to opozori sestra Neža.

Na koncu pogovora zmolita Marjana in sestra Neža skupaj očenaš.

Kako zelo ima sestra Neža prav, se pokaže kmalu za tem. Komaj je mlado dekle zapustilo hotelsko sobo zdravnika Scholza, vzame on telefonsko slušalko in pokliče Marjano. Skraja se ta nepričakovanega klika zveseli. A ljubezenske besede tudi to pot ni. Razočarana spusti Marjana slušalko na telefon.

● Ljudje potrebujemo besed in znamenj, s katerimi izražamo drugim ljudem svoje misli in čustva. Če mi nekdo reče „imam te rad“, ta izjava terja od mene, da povem, kako je z mojo ljubeznijo: ali imam tudi jaz njega rad ali ne. Za moj odgovor niso nujne besede, tudi s kretnjami in znamenji lahko odgovorim; celo z molkom lahko veliko povemo.

Vera je vedno neki osebni odnos. Verovati pomeni toliko kot zaupati. V veri se človek obrne zaupljivo na Boga. To svoje zaupanje izrazi človek z besedami, to je z molitvijo. Vsaka molitev vsebuje priznanje: Bog, zaupam ti, rad te imam! Tako se izkaže molitev kot navzven obrnjena plat vere. Molitev in vera spadata skupaj. Z Martinom Lutrom lahko rečemo: „Kaj je vera drugega kot molitev?“

Bog ne potrebuje naše molitve, pač pa mi potrebujemo občevarjanja z osebnim Bogom in s tem molitev.

● Mnogi kristjani imajo težave z molitvijo. Nekateri tožijo: „Kot otrok sem še lahko molil. Danes mi pa ti ste otroške molitve nič ne povedo. Ne morem jih več moliti.“ Drugi menijo: „Molitev svetá nič ne spremeni.“ Ali: „Ne najdem več miru za molitev.“ In končno: „Če poskušam moliti, imam občutek, da ostajam sam, da me Bog sploh ne sliši.“ V

ne molilni mlinčki

Molilni mlinček je lesena ali železna posoda budistov, napolnjena z napisanimi molitvami, ki ga vrtil človek z roko ali pa s pomočjo vetra ali vodnega kolesa. Da ni tako vrtenje mlinčka nikakršna molitev, je samoposebi umevno.

Tudi samo nizanje mnogih besed še ni molitev. Naš Gospod nas je opozoril: „Pri molitvi ne blebajte kakor pogani: mislijo, da bodo uslišani zaradi svojih mnogih besedi.“

Molitev naj bo oseben, zavesten, topel pogovor z Bogom. O vsem, kar nekoga zaposluje. Spremlja naj človekov vsakdan čimbolj živo. Vse naj človek načrtuje in gradi z Bogom, o vsem se naj z njim pomeni, k vsemu naj ga kliče kot prijatelja.

V molitvi dobiva človek novo svetlobo: spoznava božje načrte in svoje ravnanje, ter sebe usmerja k Bogu. V njej človekovo srce zagori v novi dobroti in ljubezni.

Ves dan naj bi bil prepleten z molitvijo: jutranja podaritev vsega dneva Bogu, čezdnevne kratke navezave na Boga („Bog, verujem vate, rad te imam!“), večerna zahvala.

Načini molitve? Veliko jih je, npr. kratki stavki, ustna molitev (znanih molitev ali tistih iz molitvenika), premišljevanje (stavkov iz svetega pisma), skupna molitev (ki vernike tudi poveže med sabo), liturgična molitev (molitev vse Cerkve in Kristusa v njej).

težkih trenutkih se pa ljudje vendar le zatekajo k molitvi.

● Za Jezusa pa tudi za pisatelje svetega pisma je molitev nekaj samoposebiumevnega, zato vedno znova ljudi opominjajo, naj je ne zamenjajo.

Evangeliji poročajo o Jezusovi molitvi. Jezus se pred vsemi velikimi odločitvami umakne v samoto in moli: npr. pred začetkom javnega delovanja, pred izbiro dvanajstih apostolov, pred odločitvijo za prostovoljno smrt na križu (v njej se Jezus izroči v božje roke z neomajnim zaupanjem in to zaupanje ni razočarano: saj se Jezusovo trpljenje ne konča s smrtjo, marveč z vstajenjem, v samem umiranju).

Jezus naroča tudi nam, da je treba vedno moliti in se ne naveličati.

● Po Jezusovi smrti in vstajenju so se apostoli zbirali k skupni molitvi. Iz nje so črpali moč za ozna-

njevanje evangelija. Skupna molitev je pomenila središčno točko prvih krščanskih občin; ta je določevala njihovo celotno življenje. V zgodovini Cerkve ni bilo nobene dobe, ko bi ta ne molila. Njena molitev je bila živa, saj je prihajala iz moči svetega Duha.

Molitve Cerkve je predvsem hvala Bogu in zahvala njemu. Najvažnejša oblika nje je slej ko prej obhajanje mašne daritve. Odlično mesto ima tudi molitev dnevnic, ki jih moli Cerkev v različnih dnevnih časih in katere najvažnejši sestavni del so psalmi; to so molitve iz svetega pisma stare zaveze. Vendar tudi romanja, razne pobožnosti, rožni venec in križev pot so stalne oblike cerkvene molitve.

● Človekova osebna molitev je podobna medčloveški govorici. Od nje se razlikuje v dveh stvareh: Bog in človek nista na isti ravni, kot sta dva človeka na isti; Bog, ki ga v molitvi nagovarjamo, ostaja neviden in nem. V tem dvojem je težava molitve. A ne nujno. Ker nismo z Bogom na isti ravni, temveč je on naš Oče, se mu lahko popolnoma zaupamo. Bog ostaja nem, ker nam je že v Jezusu vse povedal: naša dolžnost je, da njegove besede poslušamo, si jih prisvojimo in jih živimo.

● Mnogi današnji ljudje zavračajo predvsem prošnjo molitev. Ali ne izkusimo le prevečkrat, da naše prošnje za zdravje, pomoč v stiski, mir na svetu niso uslišane?

Če Boga prosimo, ga najprej prosimo za njegovo ljubezen. Prošnja za njegovo pomoč je šele na drugem mestu. Ta vrstni red je pogoj za prošnjo molitev: le ena vrednota je, ki ima brezpogojno ceno, to je Bog sam. Prošnji zanj je Jezus zagotovil uslišanje.

Neka mati, ki prosi Boga za ozdravljenje svojega na smrt bolnega otroka, prosi za življenje tega otroka. A če izhaja ta materina prošnja iz žive vere, je v njej tudi zaupanje, da Bog za nas skrbi. Zato tudi neka neuslišana prošnja ne vodi do obupa nad molitvijo.

(dalje na strani 31)

besede brez odmeva

Znani teolog Karl Rahner je zapisal tole:

O svojih molitvah bi ti rad govoril, Gospod.

Ah, Gospod Bog, ne čudim se, da moje besede pristanejo tako daleč od tebe. Saj tega, kar molim, pogosto sam ne poslušam. Moja molitev je pogosto pravzaprav le neka „nalog“, neko „naloženo delo“, ki ga opravljam in o katerem sem vesel, če je za mano. Zato sem, ko molim, pri svoji „nalogi“, namesto da bi bil pri tebi.

Ja, tako je z mojo molitvijo. Priznam. Vendar, moj Bog, malone mi noče uspeti, da bi se svoje molitve, ki to sploh ni, kesal. Kako naj zmore človek pogovor s teboj? Ti si tako daleč in nedosegljiv. Če molim, potem mi je, kot da bi vse moje besede padale v temno globino, iz katere ne prihaja noben odmev, ki bi mi sporočil, da so moje molitve dosegle dno tvojega srca.

Gospod, vse življenje moliti, govoriti, ne da bi čul en sam odgovor, ali ni to zame preveč? Ali razumeš, da vedno znova bežim od tebe in se pogovarjam in imam opravka z ljudmi in stvarmi, ki se mi odzivajo.

Ali pa naj prevzetost, ki mi prihaja pri molitvi, ali spoznanje, ki ga imam pri premišljevanju, razumem kot tvojo besedo in tvoje razsvetljenje? O Bog, pobožni ljudje to kaj hitro tako razumejo. Meni je pa celó to verjeti težko. V vseh teh dogajanjih najdem vedno znova samega sebe in le prazen odmev na svoje glasne klice.

tolažba za „neuporabne očete“

Poznam očeta, ki zna čisto vse: zidati hiše, obrezovati drevje, variti in vrtati, strgati in polirati, fotografirati in razvijati. Ima sina, ki ga „trdo drži“, da bo nekoč „pameten človek“. Jemlje ga k sebi in mu daje naloge: „Tu je deska, tu pet žebeljev. Zabij jih v enaki razdalji in noben žebelj ne sme biti ukrivljen!“

Sedemletnik se spravi na delo. Pa že pride oče: „Ja, poba, ti ne boš za nobeno rabo! Kako boš kdaj zbil kakšen zaboj, če niti enega žebelja ne znaš zabiti naravnost?“

Posledica? Fant se bo svojega očeta izogibal. Ko bo oče prihajal z dela, se bo fant kar zapiral vase. Ob sobotah se bo nastavljal tako nerodno, da ga bo oče jezo zapodil.

Kakšen bi bil prizor pri „neuporabnem očetu“?

„Očka, ali smem zbiti zaboj?“ — „Fant, to ni tako preprosto! Tudi jaz sem večkrat to poskusil, pa sem udaril pogosteje po prstu kakor po žebelju. No, pa le poskusil!“

In fant gre na delo. Tudi on zadene prej prst kakor žebelj, ki se skrivi. Na koncu pa le ima zaboj in ga pokaže svojemu „neuporabnemu očetu“:

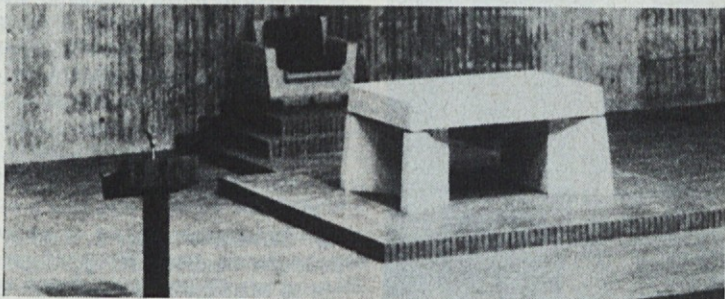
Ta se začudi: „Ja, fant moj, to si pa prima naredil! Tako niti jaz ne bi znal.“

Fant bo vesel in ponosen in oče ta bo imel rad.

Ernest Ell: MODRI STARŠI — SREČNI OTROCI

res nebeški telefon?

Pisatelj Cevc je zapisal, da je rožni venec nebeški telefon, po katerem se pogovarja z Bogom. Za vernega je pravzaprav vsaka molitev neke vrste nebeški telefon. Vendar je proti temu „telefonu“ pogosto čuti krepke ugovore. Poglejmo nekatere:

● „Molitev je nesmiselno početje.“ — To bi držalo, ko ne bi bilo Boga. Molitev bi bila kakor telefonski pogovor, kjer ne bi bilo na drugem koncu žice nikogar. A ateist bo moral odgovoriti na vrsto težkih vprašanj: Odkod veselje? Odkod red v njem? Smisel življenja? ...

● „Če je molitev sploh koristna, potem ni zato, ker bi Bog pomagal, temveč ker človek z njo sam sebe pomiri. Molitev je le pobožna samotolažba, utvara, mamilo, samoprevara.“ — Temu ugovoru bo truje prepričanje, da je Bog, če sploh je, povsem nepoznan. Ta misel je pa v popolni opreki z božjim razodetjem.

● „Kaj Bogu mar tisoč malenkosti, s katerimi ga ljudje nadlegujejo?“ — Božji Sin je ljudi spodbujal, naj se Bogu približajo s prošnjami za vse, kar jim leži na srcu. Verni ljudje imajo z molitvijo dobro izkušnjo: velikokrat so uslišani. Zahvalne tablice po romarskih cerkvah so zgovorne priče božjih posegov v življenje ljudi.

● „Ali ni božja pomoč izostala celó v velikih stiskah? Kako bi bilo sicer na svetu toliko nezakriviljenega trpljenja in nesreč?“ — Ko je Jezus v Getsemaniju prosil Očeta, naj gre kelih trpljenja mimo njega, ga je Oče uslišal, a ne tako, kakor ga je Jezus prosil: ni mu odzval kelih trpljenja, poslal mu je pa angela tolažnika. Božjih načrtov ne poznamo, čeprav vemo, da so sad božje brezmejne ljubezni. Cilj vsake molitve je uresničenje božjih načrtov.

● „Zakaj gre brezbožnim pogosto dobro, dobrim pa zanič?“ — Končni obračun nad usodo posameznika si je pridržal Bog. Ta obračun bo veljal vso večnost.

● „Zakaj moliti, če Bog že vnaprej vse ve in nam je v svoji dobroti pripravljen pomagati?“ — Kljub temu nam je Jezus naročil, naj se na Boga obračamo s svojimi prošnjami.

● „Kako naj molitev spremeni božje načrte, saj ti ne morejo biti odvisni od človeških posegov?“ — Molitev božjih načrtov ne spreminja, temveč se vanje vključuje. Bog je že vnaprej navezal določene milosti na molitev: če ta bo, bo dal tiste milosti, če ne, ne.

(nadaljevanje s strani 3)

Največ izdelkov prodajo v Italiji, letos pa se jim je odprl tudi grški trg. Izvažajo hipoklorit, natrijevo lužno in solno kislino in natrijev tripolifosfat. Z izvozom so lani zaslužili okoli dva milijona dolarjev.

IDIJA

Rudnik živega srebra naj bi po šestih letih mirovanja zopet začeli izkoriščati. Letos bo proizvodnja minimalna, nakopalni naj bi le okrog 45 milijonov ton živega srebra. Cene bodo zato nekoliko višje od sedaj veljavnih svetovnih cen, vendar bodo domača podjetja pripravljena plačati to razliko, saj jim ne bo treba za drage devize uvažati iz tujine. Rudnik si bo z izvozom zaslužil dovolj deviz za nakup opreme.

IZOLA

Ribiška flota je bogatejša za dve novi ladji, ki so ju izdelali v ladjedelnici Greben v Veliki luki na Korčuli. Namenjени bosta lovu plave ribe. Ribiči bodo s tema dvema ladjama lažje izpolnili letošnji načrt ulova, ki predvideva 9500 ton rib. Lani so ulovili le 5000 ton rib.

JESENICE

Mednarodna železniška postaja je lani uredničila gospodarski načrt. Na postaji se je ustavilo 12 tisoč tovornih in 12 tisoč potniških vlakov. 520 zaposlenih je sprejelo iz tujine 90 tisoč vagonov, oddali pa so 65 tisoč vagonov avstrijskim železničarjem. Naložili in razložili so dva milijona ton blaga in prodali 83 tisoč vozovnic.

KRANJ

Kabinet slovenske fotografije je v baročni stavbi Gorenjskega muzeja pripravil razstavo fotografij iz obdobja med dvema vojnama. Razstavljenih je bilo 90 del iz te stare, zlate dobe slovenske fotografije. Takrat so naši avtorji na mednarodnih razstavah želi obilna priznanja. Razstava je bila del pregleda slovenske fotografije od njenih začetkov leta 1840 pa do danes.

LENDAVA

V hotelu Lipa so uredili kopališki del.

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SLOVENSKA DRŽAVA: GOSPODARSKA ZMEDA V JUGOSLAVIJI

Že nekaj tednov ne pride iz Jugoslavije živa duša, razen seveda kakih jugoslovanskih funkcionarjev, ki pridejo „službeno“, in nekaterih kategorij, ki hodijo v zamejstvo redno vsak dan delat (postrežnice, prodajavke in še kdo), a še to velja le za slovenske obmejne kraje. Očitno je, da je slovenska vlada izrgala te koncesije osrednji vladi.

Ne glede na to je Slovenija prav tako kot ostala država odrezana od ostalega sveta. Ljudje so neverjetno ogorčeni. Celó v tisku je brati pozive, naj tisti odstopijo, ki so pripeljali državo tako daleč, da se mora zdaj posluževati takih ukrepov, da bi privarčevala devize za najnujnejše vračanje dolgov tujini. Ljudje zahtevajo, da se pove, kdo je zakrivil tako zadolžitev v tujini in zakaj.

A odgovora seveda ni. Izgovori izzvenijo v fraze v smislu, češ „vsi smo krivi, ker smo živeli prek svojih sredstev“, „preveč smo živeli na kredit“, „premalo smo delali“ itd.

Toda ljudje vedo, da to ni res. V tujini se je zadolževala le vlada, saj drugi niso mogli najemati kreditov v tujini. Tito je ob vsakem svojem potovanju, t. j. „uradnem obisku“, v tujini redno zahteval posojilo vsaj nekaj stotin milijonov dolarjev kot dokaz prijateljstva in dobre volje dotične države. Nekateri države so mu v tej zvezi tudi same ponujale posojila, da bi dokazale svojo naklonjenost jugoslovanskemu „samostojnemu stališču“ nasproti Moskvi. V Jugoslaviji so si meli roke in veselo zapravljali tuje valute, ki so postale dejanska valuta v Jugoslaviji, posebno dolar in nemška marka.

Zdaj si še nihče ne upa vreči krivde na Tita in njegovo garnituro centralistov, ki se je prikobalila na oblast po letu 1971. Vendar kaže, da se bo treba kmalu lotiti tudi Tita in njegovega kulta. Brez realistične kritike doseданje notranje in zunanje, predvsem pa seveda tudi gospodarske politike se Jugoslavija nikoli več ne bo izkopala iz sedanjih težav.

Gospodarstvo je dobesedno v razkroju. Zmeda je nepopisna. Nihče več nima pregleda nad ničemer. Poprečna plača v Sloveniji (okrog 1.200.000 starih dinarjev) je zdaj vredna npr. v italijanski valuti le še 200.000 do 225.000 lir, kar je daleč pod najnižjo plačo v Italiji, ki znaša zdaj okrog 500.000 do 600.000 lir. Najnižja pokojnina (socialna) v Italiji znaša okrog 260.000 lir.

Težko je reči, če se ljudje v Sloveniji na splošno zavedajo tega strašnega padca življenjske ravni ali ne. Položaja se bolj ali manj jasno zavedajo le izobraženci, ostali se na splošno še niso vzdramili iz omamljenosti, v katero sta jih zazibala poneumljajoči Titov kult in kult potrošništva s pomočjo lahkih posojil v bankah, ki jih ni bilo prav nič težko odplačevati zaradi nizkih obresti in dirjajoče inflacije (40% letno). To potrošništvo si je dajalo

duška s kupovanjem avtov in vsakovrstnega, naravnost nepopisno ogabnega kiča v stanovanjih in celo na pokopališčih.

Slovenija je zdrknila nizko. In grozi zdrkniti še nižje, naravnost v družbo narodov tretjega sveta. Listi (v Jugoslaviji) prinašajo danes „tolažilno“ novico, da je tudi Indonezija uvedla denarno takso na izhod iz države. V taki družbi naj bi se zdaj Slovenci dobro in domače počutili.

Razkroj Jugoslavije se je začel. Izhod je seveda le v demokratizaciji, a na to odločujoča plast v državi, posebno v Srbiji, ni pripravljena pristati. Bolj demokratično krilo v partiji pa je premalo pogumno in odločno.

SLOVENSKA DRŽAVA, Toronto, dec. 82/1.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: KARDINAL V ZAGREBU

Kdo bo v Jugoslaviji kardinal? Zagrebški nadškof Kuharič? Ali ljubljanski nadškof Šuštar? Ali nobeden? Tako so se spraševali hrvaški in slovenski katoličani in tako so spraševale tudi jugoslovanske komunistične oblasti v beograjskem središču, v Zagrebu in v Ljubljani.

Za papeža stvar ni bila preprosta. Doslej je bila kardinalska čast povezana z nadškofijskim sedežem v Zagrebu, in to ima tudi svoj razlog. Zagrebška nadškofija je najvažnejša cerkvenopravna pokrajina na Hrvaškem, Hrvati pa so od obeh jugoslovanskih katoliških narodov — hrvaškega in slovenskega — daleč številnejši.

Kajpada se papežu pri imenovanju kardinalov ni treba ozirati na to, kdo je številnejši; lahko bi dal kdaj kardinala tudi Slovencem. A to pot bi s tem naletel na težavo. Osrednje beograjske oblasti, ki so Kuhariču povsem nenaklonjene (kot tudi pokrajinske v Zagrebu), so dale papežu večkrat vedeti, da ne bi imele nič proti kardinalu Šuštarju, proti kardinalu Kuhariču pa veliko. Ko bi šel papež v to, bi oslabil Kuharičev polražaj in s tem razočaral hrvaško Cerkev.

Zakaj imajo komunistične oblasti toliko proti Kuhariču? Zato, ker brani pravice svoje Cerkve tudi tedaj, kadar ve, da s tem zadene oblasti v živce. Tako se je vedno znova javno upiral monopolu marksistično-leninističnega pogleda na svet in ateizmu v šolah. Terjal je, da smejo verni svojo vero živeti in izpovedovati, da jim je ni treba iz strahu pred posledicami skrivati. Za katoličane po bolnišnicah in zaporih je zahteval možnost dušnega pastirstva. A Kuharič je šel še en korak dalje. Oblasti je opozoril, naj človekove pravice občanov — vernih in nevernih —, ki jih imajo za politične nasprotnike, spoštujejo.

K pravicam katoliške Cerkve na Hrvaškem spada za Kuhariča tudi pravica do neponarejene in neskrajsane zgodovine. Pri tem gre predvsem za nadškofa Stepinca, ki je bil na uprizorjenem procesu 1946 obsojen na 16 let prisilnega dela in ki je 1961 umrl v pregnanstvu v neki hrvaški vasi. Uradna jugoslovanska zgodovina ga prikazuje kot sodelavca medvojnega hrvaškega ustaškega režima. Kuharič si ni dal vzeti pravice do nastopa proti temu popačenju dejstev. Pri maši v zagrebški stolnici ob dvajseti obletnici Stepinčeve smrti je rekel, da se očitki proti Stepincu ne opirajo na resnico, marveč na oblast. To njegovo odkritost mu je politično vodstvo vrnilo z obtožbo, da podpihuje protirevolucijo. Pri hrvaškem ljudstvu so mu pa te njegove besede prinesle spoštovanje in naklonjenost.

A Kuhariču ni nič bolj tuje, kot to, da bi postal politična figura. Kmečki sin iz vasi Pribić se čuti predvsem dušnega pastirja v najbolj resničnem pomenu besede: skrbi za duše hrvaških katoličanov, ki jih vidi oklenjenega od vladajočega materialističnega svetovnega nazora in od Zahoda pritakajočega dejanskega materializma. Svojim duhovnikom je vedno za pogovor na roko. Nikogar ne sprejme zviška. Glede tega ne bo niti kardinalski škrlat nič spremenil.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 13. jan. 83.

Zdravja in razvedrila željni gostje imajo na razpolago bazen s toplo termalno vodo, tri kabine za podvodno masažo, finsko kopel, trimski kabinet in oddelek za fizioterapijo. Uredili so tudi zdravstveno službo. Z izvajalci del pa je uprava hotela manj zadovoljna, saj so morali kmalu po otvoritvi zaradi obnove zapreti finsko kopel in kabino za podvodno masažo.

LJUBLJANA

Moda 83, sejem konfekcije, modnih tkanin, obutve in galanterije, je na Gospodarsko razstavišče privabila 50 tisoč ljudi. Sejem so spremljala tudi strokovna predavanja in srečanja predstavnikov tekstilne in oblačilne industrije. Najboljšim razstavljalcem so podelili nagrade. Med slovenskimi nagradenci so bila Almira iz Radovljice, Rašica iz Šmartnega pod Šmarno goro, domžalski Toko in kamniški Utok.

LOČICA PRI POLZELI

Gasilsko društvo je v začetku leta praznovalo svojo petdesetletnico. Na letnem občnem zboru je predsednik društva orisal zgodovino društva in o njegovih načrtih. Ponosni so na svoj lepo urejen gasilski dom. Še živčim ustanoviteljem društva so ob tem jubileju podelili posebna priznanja.

MARIBOR

Rotovž, ki se ga je že precej lotil zob časa, so le začeli obnavljati. Najprej so se lotili poročne dvorane in stopnišča. Obnovili so tla, električno napeljavo in stene. Tudi z obnovo zvonika bodo kmalu začeli. Za rešitev starega mestnega jedra pred propadom so doslej zbrali okoli sto milijonov dinarjev, izdali pa okrog osemdeset milijonov.

MARIBOR

Otroški oddelek mestne knjižnice v Dvorčakovih ulici se je dobro pripravil na letošnje šolske počitnice v januarju. V programu „veselih počitnic“ so bile družabne igre, knjižne uganke, ogledi zanimivih knjig, ure pravljic, predvajanje filmov, poslušanje kaset, risanje in oblikovanje. Prireditve so bile dobro obiskovane.

MURSKA SOBOTA

Zahodnonemški in domači strokovnjaki so na tukajšnji prašičji farmi, ki je največja v Sloveniji, montirali napravo za prečiščevanje gnojnice. Trdne odpadke bodo uporabljali za klasično gnojenje polj. Naprava je stala okrog 65 milijonov dinarjev. Okoličani in delavci na farmi so je še posebno veseli, saj jim odslej ne bo treba več prenašati smradu.

MURSKA SOBOTA

Podjetje Pomurka je kljub težavam pri uvozu surovin in pomanjkanju deviznih sredstev uspešno končala lansko proizvodno leto. Na domačem in tujem tržišču so prodali 7678 ton piščancev in okrog šest tisoč ton razkosanih piščancev. Z izvozom so zaslužili okrog štiristo tisoč dolarjev. Letos bodo razširili in posodobili klavnico, tako da ne bodo več odvisni od klavnice v Zalogu.

NOVO MESTO

Podjetje Keramika je sklenilo pogodbo z zahodnonemško firmo Pfeil & Schmidt o prodaji peči. 90-članski kolektiv bo tako zaslužil sedemsto tisoč mark. Novomeški pečarji so eno redkih doljenjskih podjetij, ki za izvoz na zahodno tržišče ne potrebuje državnih deviznih sredstev.

NOVA GORICA

Na 12. srečanju malih odrov se je v devetih dneh zvrstilo šestnajst predstav. Ker mesto nima svojega gledališča, so igralske skupine nastopale v solkanskem gledališču, v kulturnih domovih obeh Goric in v hotelski dvorani v Gorici. Laskavih ocen je bila deležna predstava Golubnjače, ki je bila ponekod drugod prepovedana. Mala drama iz Ljubljane je s predstavo „Tišina osmega jutra“ Edvarda Kocbeka zaključila to pomembno gledališko srečanje.

PETIŠOVCI

Knjižnica in kulturno društvo sta dve novejši pridobitvi, okoli katerih se bo odvijalo kulturno življenje tega kraja. Knjižnico so zgradili s prostovoljnim delom, del denarnih sredstev pa je priskrbelo Kulturna skupnost Slovenije. Bralcem je na razpolago več kot osem-

DELO: GOLUBNJAČA

Predstava *Golubnjače*, gledališke igre mlajšega srbskega pisatelja Jovana Radulovića, je v minulem mesecu dni postala glavni jugoslovanski gledališki dogodek, problem in škandal. Premiero je doživela v novembru, in sicer pri Dramskem centru Srbskega narodnega gledališča v Novem Sadu pod režijskim vodstvom Dejana Mijača. Bila je, kot pričajo kritični odmevi in sprejem pri občinstvu in kot se po navadi reče, uspešna predstava. Na matičnem odru je bilo blizu deset ponovitev in bilo bi jih zagotovo še več, če ne bi bilo prišlo do politične intervencije.

Na zahtevo mestnega komiteja ZK je bila *Golubnjača* umaknjena s programa Dramskega centra in diskvalificirana kot nacionalistična. Kmalu za tem se je predstava preselila iz Novega Sada v Beograd ter v dvorani tamkajšnjega Študentovskega kulturnega centra bolj ali manj normalno „nadaljevala“ svoje življenje.

DELO, Ljubljana, 19. jan. 83/6.

DELO: KAJ PRIKAŽUJE „GOLUBNJAČA“?

Josip Vrhovec, član predsedstva CK ZKH je ob idejnih konfrontacijah v zvezi z „Golubnjačo“ (med drugim) dejal:

Kaj „Golubnjača“ prikazuje? Življenje v hribovskem zaselku v šestdesetih letih. Torej po naši revoluciji, torej po delu razvoja našega socializma.

Izpričuje popolno, ne samo materialno, pač pa tudi dohovno, kulturno, družbeno degradacijo. Govori o splošni deformaciji življenja, ki najde svoje razsežnosti v našem konkretnem jugoslovanskem socializmu. Pisana pa je s težnjo, da bi prinesla splošno resnico, splošno umetniško sporočilo, kar dokazuje, da ne gre za osamljen primer majhnega hribovskega zaselka, kateriga življenje delo opisuje na podlagi zgodb nekaj družin ali skupine likov, temveč gre pravzaprav za nekaj, kar naj bi pokazalo, na kakšen način se to življenje razpleta v tem srbskem oziroma narodnostno mešanem kraju, kako se razpleta v okviru jugoslovanskega socializma in jugoslovanskega družbenega položaja. Če hočemo ali ne, gre za to; in glede na to ugotovitev so tudi sporočila jasna.

Nobeden od likov ni pozitiven. Gre za splošno brezizhodnost, ki ne vodi nikamor.

Vse tisto, kar je v tej srbski vasi kaj veljalo, je zdaj „na dnu jame Golubnjače“. Torej, partizanska vojna in tisto, kar je morebiti ostalo živo, da bi gradilo socializem, nič ne velja po merilih „pravega srbstva“. Tisto, kar je v življenju ostalo in kar je podano skozi like v tej drami, je le zavrženi in razočarani prvoborec, so le pokvarjeni in primitivni farji, učitelj homoseksualec, mati prostitutke, njen nezakonski otrok in kmetje, vsi po vrsti asocijalni tipi, ki že po najpreprostejši logiki morajo končati v kriminalu, političnem ali kakem drugem.

Kanček človeškosti je vsej tej tragični drami šele na koncu. To je pesem hvalnica svetosavskemu in pravoslavnemu srbstvu, ki se ji pridružuje tudi razočarani prvoborec Damjan.

Kaj se je zgodilo z našo revolucijo in našim socializmom?

Katero družbo kritizira naturalizem „Golubnjače“?

DELO, Ljubljana, 17. jan. 83/2.

DELO: „PRIMER KÖRTING“

Po likvidaciji Körtunga je predsednik poslovnega odbora Gorenja Janez Miklavčič izjavil novinarjem: „To je edini način, da odpravimo žarišča svojih težav in da se uspešno vključimo v splošna jugoslovanska prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva.“

Žal, piše S. Stepanović v *Večernjih novostih*, ni prvikrat, da skušajo pravo gospodarsko sramoto omiliti s tako ganljivim tonom. Ko bi bil vsaj ta vokal „splošnojugoslovanskih prizadevanj“ in prispevek k razvoju jugoslovanskega gospodarstva navzoč tudi takrat, ko so se (pred štirimi leti odgovorni ljudje v Gorenju in SR Sloveniji) odločili, da kupijo tovarno Körtung v ZR Nemčiji, čez katero so dotedanji lastniki že napravili križ...

Ampak Körtung ni osamljen, marveč so povsem jasne nekatere zakonitosti, po katerih se odigravajo prave investicijske kriminalke, in sicer v okviru „strategije republiškega gospodarskega razvoja“.

Za prvo fazo gre, ko vsej jugoslovanski javnosti oznanijo, da bo to, kar nameravajo storiti, nekaj čudovitega. Tako je bilo tudi v tem primeru: tvezli so pravljice, kako da bo Gorenje ob pomoči sodobne nemške tehnologije naredilo pravi „bum“ na svetovnem tržišču elektronske akustike in televizijskih sprejemnikov.

Za drugo fazo gre, ko trčijo na težave. Körtung se je začel kobacati, nastajale so izgube, začeli so delati sanacijske programe... Vendar navkljub resnici še vedno prepričujejo javnost, da je vse v redu, da rešitev prihaja...

Za tretjo fazo gre takrat, ko se osramotimo. Ko vsem postane jasno, da ni več izhoda. V primeru Körtung to pomeni skoraj 150 milijonov zahodno-nemških mark izgube za Gorenje in odpustitev 600 delavcev Körtunga, med katerimi je največ Jugoslovancev. In takrat, torej v tej fazi, združenemu delu in javnosti pojasnjujejo, da je likvidacija prava poteza in „prispevek“ k splošnojugoslovanskim prizadevanjem za stabilizacijo gospodarstva...

Toda vselej je pri takšnih gospodarsko-političnih pustolovščinah manjkala še ena faza. Faza odgovornosti. Ali je v „primeru Körtung“ omenjeno vsaj eno ime, o katerem bi bilo rečeno: „Ta in ta se je zmotil, čeprav z najboljšim namenom...“

Namesto tega je v „Igrici“ 7000 imen. Toliko je namreč delavcev v Gorenju in vsi bodo nosili breme izgub, megalomanije, nepremišljenosti, etastičnih konceptov... Tisti, ki so resnično odločali, bodo tudi tokrat ostali neimenovani.

In če bi v naši praksi obstajala tudi ta faza odgovornosti, ne bi bilo prejšnjih treh.

DELO, Ljubljana, 18. jan. 83/2.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: AMERIŠKI DOLARJI ZA POLITIKO NEUVRŠČENOSTI

Posojilo dobre 1,3 milijarde dolarjev, ki so ga pripravljene dati zahodne države Beogradu, je očuvalo Jugoslavijo pred splošno odložitvijo plačil njenih obveznosti. A tudi Jugoslavija ve, da so časi velikodušnih posojil mimo.

Ali bo ta nova denarna injekcija bolnemu jugoslovanskemu gospodarstvu zares k pridru, dvomijo celo nekateri upniki. A v Washingtonu sklepajo takole: če bi na Zahodu z zaporo posojil in zavrnitvijo odložitve plačil prisilili Beograd h korenitejšim gospodarskim ukrepom, bi prišle na površje centralistične, v Moskvo usmerjene sile.

sto knjig. Kulturno društvo Jože Hrovat pa je kmalu po ustanovitvi lani že začelo zbirati člane za folklorno skupino in mešani pevski zbor.

PIVKA

Inštitut za raziskovanje Krasa je ob mesecu kulture pripravil razstavo o jamarski tehniki nekoč in danes. Obiskovalci, predvsem šolske skupine, so si lahko ogledali tudi jamarsko opremo in razne načine premagovanja ovir v jamah.

PORTOROŽ

Skromne snežne razmere v času zimskih počitnic so bile gotovo vzrok za dobro zasedenost tukajšnjih hotelov. V drugi polovici januarja se je vsak dan mudilo več kot 1700 gostov v hotelih.

PREVALJE

Vorancevi kulturni dnevi, posvečeni 90-letnici rojstva tega velikega koroškega pisatelja, so se začeli s prireditvijo v kulturnem domu. V počastitev tega jubileja bodo letos na Koroškem številna slavlja in znanstvena srečanja.

RAVNE NA KOROŠKEM

Železarni se letos obetajo boljši časi. Samo v januarju se je število naročil iz tujine zelo povečalo. Na konvertibilni trg bodo izvozili za okrog 18 milijonov dolarjev izdelkov. Z naročili so tudi v obratih Valjarna in Kovačnica dobro preskrbljeni.

ROGAŠKI SLATINA

Število samoplačnikov, ki prihajajo na zdravljenje, se je povečalo, dočim je število tistih, ki jih pošiljajo zdravstvene ustanove, hitro padlo. Lani so v zdraviliških hotelih zabeležili tri odstotke manj gostov kot leto poprej. Novi hotel Sava se tudi že uveljavlja med tujimi gosti. Računajo, da jim bo tujski promet prinesel okrog 211 milijonov dinarjev. Večji del tega denarja bodo porabili za odplačilo dolgov, ki so jih najeli v tujini.

SEMIČ V BELI KRAJINI

150 članov vinogradniškega društva se je udeležilo zbora vinogradnikov. Težak položaj kmetov je bila glavna tema razprav. Težave imajo zaradi slabe

prodaje vina, saj gostilničarji raje kupujejo cenejše vino iz južnih krajev. Tudi posojila za obnovo vinogradov je težko dobiti. Močno jih je prizadela tudi visoka stopnja inflacije, ki je zmanjšala učinek doplačil zadrug za odkupljeno grozdje.

SLOVENSKA BISTRICA

Obrtno združenje je pred nedavnim kupilo starejšo stanovanjsko hišo in v njej uredilo svoje poslovne prostore. Omeniti velja tudi, da je obrt v tej občini postala pomembna veja gospodarstva. Lani so obrtniki ustvarili že 6,5 odstotka dohodka v občini.

SPODNJA IDRIJA

Delavci v podjetju Iskra niso v skrbah za svoja delovna mesta. Kompresorske motorje sta domači in tuji trg zelo dobro sprejela. Samo lani so na tujem trgu prodali za šest milijonov dolarjev izdelkov. Proti koncu leta so morali tudi v obratih v Vrsniku in Hotedrščici delati ob sobotah, da so do konca leta izpolnili vsa naročila.

TOLMIN

Montažna naselja in mnogi nerešeni problemi še vedno spominjajo na katastrofalni potres pred šestimi leti. Za obnovo potresne škode bodo letos namenili nekaj več kot 200 milijonov dinarjev. Asfaltirali bodo poti do naselij in kupili nove montažne hiše.

VELIKA POLANA

Cestno podjetje iz Murske Sobote je naposled le asfaltiralo tri kilometre dolgo občinsko cesto do vasi Gomilice. Modernizacija je stala 8,4 milijona dinarjev. Stroške so si porazdelile krajevne skupnosti, ki imajo korist od te ceste. Spomladi bodo utrdili bankine in izkopali cestne jarke.

VRBA

Zanimanje za obisk Prešernove domačije je malo upadlo. 23.500 ljudi jo je lani obiskalo, predvsem otroci, ki so prišli v šolskih skupinah. Leto poprej je bilo dva tisoč obiskovalcev več. Finžgarjevo rojstno hišo pa je lani obiskalo okrog pet tisoč ljudi.

Z najnovejšo podporno akcijo skuša Washington tudi preprečiti, da bi trgovina med Beogradom in vzhodnimi državami Jugoslavijo privedla v politično odvisnost od Moskve.

V Jugoslaviji skušajo biti na vse strani odprti; to bo pa uspešno le toliko časa, dokler bo Zahod dajal denar.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 24. jan. 83/4.

LE MONDE:

PARTIJA SE VZNEMIRJA ZARADI „IZGREDOV TISKA“

„Na ZK mečejo blato in nanjo pljujejo, ta se pa obnaša, kot da bi deževalo,“ je izjavil Škrebčić, predsednik ZK Srbije ob ostri kritiki delovanja KP in celotnega jugoslovanskega sistema, objavljeni v revijah *Sociologija* in *Teorija*. Pisatelja teh prispevkov Golubović in Tadić sta nekdanja profesorja, ki so ju zaradi svetovnonazorskega „odklona“ s filozofske fakultete odstranili. Po Škrebčiću gre za poskus opozicije, da bi pripravila povratek buržoazne ideologije, zanikala razredno naravo jugoslovanske revolucije in se polastila oblasti.

Trditve, ki sta jih razvila ta profesorja, v bistvu prikazujejo ZKJ kot partijo, ki je ostala zvesta boljševisškemu izročilu. Menita, da odprava zasebne lastnine ni dokaz za njen socialistični značaj, kajti zgodovina je dokazala, da je tak ukrep lahko začetna točka za nova in težja zatiranja. Partija se ni odpovedala sovjetski „dogmi“, ki razglaša, da sta diktatura proletariata in politična demokracija nespreljivi, pripominjata ta dva. Socializem brez politične demokracije je pa le „moderna oblika nasilne vladavine“ in je nezmožen narediti gospodarskemu izkoriščanju konec.

Pod pretvezo decentralizacije zvezne države je partija ustvarila republike in avtonomni pokrajini, ki so se spremenile v „majhne samostojne države, v katerih je vsa oblast v rokah peščice“. Tako se centralizem, namesto da bi izginil, „množi“. Samoupravljanje je prišlo pod nadzorstvo države; ta mu določa oblike in meje v Jugoslaviji, spremenjeni v zvezno državo, kjer odsotnost demokratičnega pogovora preprečuje reševanje težav.

„Izgredi“ sredstev obveščanja so predmet pogostih napadov. Glavno, kar jim očitajo, je to, da so „podlegli buržoaznemu“ svetovnemu nazoru, „nacionalizmu“, „anarholiberalizmu“ in da so pregazili temeljne misli ZK. „Klani“ so se „polastili“ določenih uredništev in „se postavljajo nad družbo“.

Nekateri časnikarji so načeli tudi vprašanje kritike voditeljev. Če lahko tisk danes „opraska“ direktorje podjetij, sekretarje krajevnih partijskih komitejev, predsednike krajevnih skupnosti, se pa ni mogoče lotiti članov vlade in CK. Slavoljub Djukić, pogostni komentator *Politike*, piše v nekem uvodniku, da voditelji ne bi smeli biti „nedotakljivi“. Dodaja, da je npr. javno mnenje slabo sprejelo odločitev vodstva, da ni hotelo navesti imen tistih, ki so odgovorni za sedanji gospodarski polom v Jugoslaviji. Edini odgovor, ki so ga dali, je bil, da je vzrok teh ujm v „objektivnih težavah“ in da je odgovornost zanje „kolektivna“. To načelo pa je nevzdržljivo: njegova dejanska uporaba lahko vplete v te nepoštene stvari ljudi, ki niso čisto nič krivi. Ta kolektivna odgovornost je toliko bolj neopravičena, ker bi bila ugotovitev krivcev (ki so obdržali ključna mesta) povsem možna.

LE MONDE, Pariz, 29. jan. 83/5.

OST-DIENST:

IZ SNOVI X. KONGRESA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Ankete o ljudskem mnenju so pokazale, da se je odnos delavcev v Sloveniji do režima v le štirih letih popolnoma spremenil. 1978 je bilo 72% vseh vprašanih delavcev prepričanih, da gre v Jugoslaviji razvoj v „demokratič-“
(dalje na 35. strani)

ivan tavčar:

visoška kronika

Pri obravnavi proti Agati je pod gradom zbrana vsa Poljanska dolina. Kot glavna priča nastopi Marks: pove, da ga je Agata začarala. Videl jo je jahati ponoči na prašičih in metli. Njemu je v nogo včarala kremen, igli in žeblija. Agata vse to zanika.

„Da pride sedaj izpraševanje s trpinčenjem, je čisto gotovo, ker bi drugače ne mogli govoriti o poštenu sodbi!“ — tako je nergal ta Frueberger. „Če se malo podvizamo in če naš pomočnik tu za nami“ — tu se je starec ogledal po frajmanu — „svoje delo opravi, kakor se spodobi, še danes lahko vse v božjem imenu končamo.“

„Malo slabotna se mi vidi,“ se je oglasil v skrbeh črni iz Ljubljane, „mučnega izpraševanja bi ne mogla dolgo prenašati. Pritrjujem pa, da brez takega izpraševanja sodbe ni. Morda bi le kazalo, da prenesemo vse na jutri, da se grešnica čez noč nekoliko okrepča?“

Silno je bil nezadovoljen gospod Frueberger. „Kaj, da bi izgubili celo današnje popoldne? To ne gre! Čemu smo asesorji? Če že danes nočemo malo zakuriti pod obtoženko, da se ji razgrejejo udje, imamo vendar druge pripomočke, katerih se bomo morali poslužiti. Primer je res težak — kakor vselej, če tiči hudič vmes. Naj se v božjem imenu preloži mučno izpraševanje na jutri, a danes popoldne ne smemo ostati brez dela, ker smo vendar vestni sodniki! Če bi šlo po mojem, bi napravili kako poskušnjo, recimo s šivanko. Po mojem prepričanju ne bo šlo brez igle,“ je meketal kot hripav oven. „Nadelprob“, „Nadelprob“,“ je zatulil nekajkrat ta ostudni stavec in oči pod čelom so se mu napele.

„Kaj je to?“ je vprašala Rozala, žena mlajšega Fruebergerja, ki je tičala med množico, Mihóla Schwaiffstrigkha, slonečega tik nje ob ograji.

DOSLEJŠNJA VSEBINA:

Konec 17. st. živi na Visokem v škofjeloških hribih družina Khallan: trden kmet, a čudak, Polikarp z ženo Barbaro in sinovoma Izidorjem, ki zgodbo pripoveduje, in Jurijem.

Polikarp razodene pred svojo smrtjo Izidorju, da je kupil visoški kmetiji z denarjem iz v vojni zaplenjene švedske blagajne, zaradi katere je v sporu ustrelil sobojevnika Jošta Schwarzkoblerja iz okolice Passaua. Izidor naj gre po Joštovo vnukinjo Agato in jo pripelje na Visoko za gospodinjno.

Izidor gre res po Agato. Na Visokem jo imajo vsi radi.

Agata na plesu zaradi nekih besed udari Marksa, brata nekdanje Izidorjeve neveste. Ta sklence maščevanje: ovadi jo, da je čarovnica. Škof tega ne verjame, a vseeno ukaže „poskus z vodo“.

Mihóla Schwaiffstrigkh je važno odgovoril: „Stvar je ta, da jo slečejo, da ji vzamejo vso obleko — e, kaj ti bom prikrival — da jo slečejo do golega. Ker ima vsak človek znamenja na svojem telesu, ji bodo zabadali v ta znamenja iglo, da vidijo, ali je kaj krvi v nji ali ne.“

Ženstvo je kar otrpnilo, in gotovo bi bilo prišlo do hrupa, da ni pričel govoriti gospod glavar. Le-ta je izrekel mnenje, da poskušnja z iglo ne spada na javen prostor in tudi ne gre, da bi otroke in mlajše ljudi puščali k takemu.

„Pojdimo na grad,“ je menil Frueberger, „tam bomo že dobili primeren prostor.“

Morda bi se še prepirali, ker se mi je zdelo, da se je črni iz Ljubljane že tudi pripravljaj, nekaj vmes zarenčati, kar je vstal prošt Urh Falenič s svojega sedeža in se približal sodnikom. V roki je nosil veliko in debelo zapečaten pismo. To pismo je položil na mizo, rekoč: „Od presvetlega in previsokega gospoda škofa.“

Glavar in asesorji so v hipu vstali, sneli klobuke in jih položili predse. Ko je bilo pismo odpečateno, ga je predsednik prebral. Danes več ne morem povedati, kaj je bilo zapisano pod težkim pečatom, ker je od tedaj preteklo že skoraj dvanajst let. Toliko se še spominjam, da je škof zapovedal in dal vsakemu vedeti in v znanje, da je v pravdi Agate Eme Schwarzkoblerice pregledal vse, kar so zapisali in zaslišali, in da je prepričan, da ne bodo dobili dokaza, ki bi dognal resnico proti vsakemu dvo-
mu. Navsezadnje je Joannes Franciscus zapovedal in

vsakemu, ki hoče poslušati, naznanil, da naj nad obdolženko poskusijo z vodo, in sicer tako, da boči očiščena, če pride na kateri koli način živa iz vode. Čas za božjo sodbo je bil določen na drug dan ob devetih zjutraj, in sicer na mestu, kjer se pod Skofjo Loko zlivata obe Sori ena v drugo.

S tem je razprava tistega dne dosegla konec in glavar je odredil, da naj obtoženko odvedejo v zapor v mestni hiši, da naj ji odvzamejo težke verige in da boči ondi zaprta celo noč, dokler je ne odvedejo na kraj, kjer bo voda dokazala njeno čistost ali njeno hudobijo. Občini je bilo obenem zaukazano, ker je mogoče, da je ta noč zadnja v življenju Agate Eme Schwarzkoblerjeve, da ima vse preskrbeti, kar si bo poželega in izbrala. Tudi lahko pustijo nekaj priletnih žensk, da v noči ostanejo pri nji in da z njo molijo, če bi tu in tam imela željo, moliti.

Sedaj se je zopet pripetilo, da je brat Jurij zbudil splošno pozornost in, smem tudi zapisati, splošno zadovoljnost. Jaz sem tičal na svoji klopi in nisem pristopil k nji, da bi jo pred celim svetom pripoznal za svojo; mučila me je še vedno svetna ošabnost. Brat Jurij pa je zopet priskočil, jo vzel v svoje roke ter jo prenesel z odra na voziček, da je rožljalo železje in da so ženske tičale v glasnem joku. Agata je celo dopoldne veliko trpela, trpela je muke, kakor si jih peklenšček hujših izmisliti ne more. Ni torej čuda, da jo je v tistem hipu, ko jo je Jurij jemal z odra, zapustila zadnja moč in da je v nezvesti omahnila v njegove roke.

Ta se ni dolgo pomišljal: skočil je z njo na voz, sédel tik nje in jo z močno roko objel okrog pasa, da ni mogla pasti s sedeža. Njena glava je omahnila na njegove rame, on pa je lahkodušno vzdiknil: „Poženi, Schwaifstrigh!“

In Mihól je pogal konjiča, dasi je sedel na vozu človek, do katerega ni imela pravica nobene moči. Helebar dirja sta stopala ob vsaki strani voziča, ljudstvo pa je Jurija glasno hvalilo. O meni ni govoril nikdo . . .

Loško ženstvo se tisto popoldne ni hotelo pomiriti. Glavni srd so kuhale proti Marksu Wulffingu, ki je po splošnem mnenju ženstva krivo pričal. Mesarica, pekovka, Bergantova mati ter dekle in posli so iskali to krivo pričo po celem mestu.

Okrog pete ure so zasledile Marksa v Oslovski ulici, ko je vstopil k Bergantu. Ni se bil še dobro usedel, že je mrgolela Oslovska ulica od razburjenih žensk, starih in mladih.

Bergant, zviti možakar, se je obnašal tako, kakor so okoliščine kazale: pozval je Marksa, da naj zapusti gostilno, ker pri njem ne dobi pijače.

Marks je občutil sramoto tega poziva, takoj je vstal in v svoji ošabnosti stopil v Oslovsko ulico.

Babnice so kar zapiskale in se pognale v njega. Ker je bil silno močan, se jih je v začetku ubranil, odrival jih je od sebe in se tako preril na trg.

Tam pa je bilo sovražnic vedno več. Prve so bile prišle praznih rok, poznejše pa so že nosile metle v rokah. Prav nič niso govorile, le opletale so ga, da je Marks kmalu spoznal, da mu ne bo več dolgo ostati.

TURJAŠKI GRAD iz 16. stoletja, nekdanj last turjaških grofov, znamenitih iz časov turških vpadov.

Prenesel je še nekaj udarcev, nato pa se je spustil v dir proti Vodnim vratom. Ženske pa za njim kakor tolpa lovskih psov za zajcem, ki ga je vzdignila iz resja na brdu. Niti nazaj si ni upal pogledati. Drl je čez most mimo kapucinske cerkve, kjer so delali zidarji. Ko so ženske pripodile Wulffingovega sina mimo, so ti zidarji takoj spoznali, kaj se godi. Usulo se je malte in apna na mimoletčega, da je bil Marks videti kot zid, ki so ga ravnokar na novo ometali.

Tako neslavno se je končalo pričevanje Marksa Wulffinga! Od tistega dne je izginil, da niti lastni ljudje niso vedeli, kam . . .

Pa še nekomu drugemu se je slabo godilo tisto popoldne. Takoj ko so prebrali škofovo pismo, je hitela Rozalija Fruebergerjeva po najbližji stezici proti domu. Sodniki, za katerimi sem hodil tudi jaz, pa so polagoma z množico prikorakali na trg in se ondi ravno pred Fruebergerjevo hišo med sabo poslavljali. Stari pl. Frueberger se je poslovil od vseh, in kar videlo se mu je, da je zadovoljen sam s sabo in s častjo, ki mu je šla kot ase-sorju. Nič hudega sluteč je stopil v vežo svoje hiše.

„Glej, glej,“ ga je sprejela žena „si vendar še prišel domu? Sem že mislila, da si jo popihal s kako Putifar-ko . . .“

„Kaj pa je . . . ?“ je vprašal nedolžno.

Pa stara ni dobila časa, da bi odgovorila, ker se je mlada Rozalija prikazala na bojišču.

„Ne veste, mati . . . kar nikamor si nisem upala pogledati, tako me je bilo sram! Pomislite, naš oče je hotel, da bi jo slekli in da bi jo on preiskal po celem golem telesu . . .“

Spustila se je v silen jok. Stara pa ni jokala, ampak na tak strupen način je ozmerjala svojega moža, da je stari Frueberger kar hitro zlezel v stransko sobico.

Tako je Bog še tisti dan kaznoval oba najhujša nasprotnika naše Agate.

Še enkrat zapišem, da Škofja Loka nikdar ni videla takih dni kot tedaj, ko so sodili Agato Schwarzkoblerico. Najstarejši ljudje, ki so večkrat gledali, kako je Gavžnik jemal življenje revnemu grešniku, so pričali, da niso nikoli take množice oblegale mesta. Za vse ni bilo prostora v hišah, in naj se jih je po gostilnah in pri znancih spravilo kolikor največ mogoče. Po trgu jih je kar mrgolelo, ki so bili brez prenočišča. Pivničarji so takoj poskočili s cenami, mesarji so neprestano pobijali živino in klali drobnico, da si menil, da si zašel v tabor velike armade, za katero je treba pripraviti zadostnega provianta.

Pri vsem tem ni hotel nikdo proti domu, in naš hlapec je prav posebno klet, ko je moral s konjičema na Visoko nazaj, ker z Jurijem nisva vedela, koliko dni nama bo treba ostati v Loki.

A ljudstvo si je znalo pomagati: naselilo se je po njivah in senožetih ter prenočevalo pod milim nebom. Ko se je ulegla tema po ravnini, je gorelo ognjev okrog Puštala in okrog Kamnitnika, da jih prešteti nisi mogel. Prebrisani prekupčevalci so se zagnezdili v te roje in vsak nič so drago prodajali.

Med tolpo se jih je mnogo tolažilo, da jutri voda morda ne bo skalila veselja, da jo jutri morda le sežgo ali pa ji vsaj vzamejo glavo. Mnogo jih je mirno zaspalo v tem upanju! Tak je človek: vsak ima v svoji duši kot, iz katerega pride nekaj prijetnega škodoželja, če je zagazil bližnji v nesrečo. Jedli so, pili so, in če so bili lonci prazni, so jih napolnili.

Agato so zaprli v mestno hišo. Niso je zapustile ne mesarica ne pekova ne Bergantova mati in tudi ne druge dobre ženske, ki so trdno verovale v dekletovo nedolžnost. Cvrle so, pekle so in tudi sladkega vina so ji kuhale, tako da je Agata sedela kakor pri svatovski mizi.

Pa ni mogla veliko jesti. Le malo je pokusila jedi, veliko pa je jokala. Navsezadnje je zaspala in je spala do ranega jutra prav kakor bi pričakovala veselega dne in ne mrzle smrti v vodi ali pa še celo vroče smrti na gmagi . . .

Okrog devete ure in še prej je začelo občinstvo zopet pritiskati v mesto in po trgu se je trlo radovednežev kakor prejšnji dan.

Tedaj je prišel z grada gospod Joannes Franciscus. Čez rdeče obšiti talár si je bil oblekel beli koretelj, rdečkasto kapo je nosil na glavi, okrog vrata pa široko štolo. Takoj se je raznesla novica, da hoče sam pre-

svetli škof spovedati Agato Schwarzkoblerjevo. Škof sam je hotel našo Agato pripraviti za oni svet in ji oprati z duše grehe, če jih je kaj imela.

Takega odlikovanja v Škofji Loki še ni bil nikdar nikdo deležen in sam Fuehrnpeill mi je pozneje pripovedoval, da tudi v najstarejših pisarijah, katerih ja na gradu obilo, ni brati, da bi bil freysinški škof kdaj podelil kakemu loškemu podložniku zakrament sv. pokore.

Dolgo jo je spovedoval. Kaj sta govorila, ne vem; o tem ni vedel nikdo ničesar, kar je umljivo. Tudi Agata mi o tem, kolikor časa živim, ni črhnila trohice, a tudi povpraševati si je nisem upal, dobro vedoč, da mi ne bi povedala ničesar.

Ob desetih je zapel veliki zvon pri Sv. Jakobu. Kratko je pel, a žalostno je pel, kakor poje mrtvaški zvon.

V hipu je bil trg na kolenih, in videl sem stare možé, da so si otirali oči.

Med klečnimi je počasi prikorakal prošt Urh in Boga je nosil v rokah, ga vzdigoval ter blagoslavljal z njim tiste, ki so molili.

Zopet zapišem: takega obhajila še ni bilo na loškem trgu in ga gotovo ne bo, dokler bo stalo naše lepo in bogato mesto, ki je najlepše, kar jih šteje naša kranjska dežela — Ljubljana je morda še lepša.

Ko je bilo obhajilo opravljeno, je izpraznila mestna gvardija trg in občinstvo se je moralo odstraniti. Hitelo je k vodi, napolnilo zopet vse bregove in puštalske travni-

ke, pa tudi onstran Selščice se je tiščal obraz pri obrazu.

Gospod škof je bil ostro zaukazal, da morajo otroci ostati doma, pa sem jih pozneje vendarle opazoval, kako so silili k oknom in pritiskali glave k steklu, da bi napasli svojo radovednost.

Ob pol enajstih je zvon pri Sv. Jakobu zopet zapel in moja žalostna duša je občutila, da je glas tega zvona v resnici glas pravega mrtvaškega zvona. Na trgu se je v vrsto postavil sprevod, kakor ga tisti rod še nikdar ni videl. Naprej je hodila bratovščina sv. Rešnjega Telesa in za njo še druge bratovščine, pa niso nosile s sabo bander, ker ne gre, da bi bandera v zraku plesala, kadar spremljajo človeka na zadnji poti. Potem so korakali loški meščani in njihove žene, in lahko trdim, da so samo najstarejši ostali doma.

H koncu je prišla Agata — naj je preteklo še toliko let, še danes jo vidim, kako je stopila iz mestne jetnišnice na svetli zrak. Ni nosila druge obleke nego dolgo, do nog segajočo belo srajčko, ki se je tu in tam prijemala deviških udov njenega deviškega telesa. Bila je podobna nebeškemu angelu, posebno še zato, ker so ji nespletene rumeni lasje obsipali tanko postavo. Če se je prestopila, smo videli, kako se ji je tresla noga in če je sapa zaigrala s srajčico — moj Bog! — so se pokazale tudi črne lise na obeh belih nogah, kjer so jo bile ožulile težke železne verige. Pa se je vsekdar sramežljivo

sklonila, da bi pridržala belo obleko, da bi se ne mogla vzdigovati.

Jezus in Marija! Morda je vendarle hodila po stezi, ki je vodila v smrt, in to v najlepšem dnevu, ko ni bilo oblačka na božjem nebu in ko je sonce sijalo, kakor bi se hotelo smejati njej, ki je toliko trpela.

Gospod proš je korakal ob njeni stran, govoril pa ni z njo — kaj ji je tudi hotel govoriti, ko se je bila lepo spravila s svojim Bogom, ki je bil gospodar njenega življenja.

Sredi pota, ko smo že zavili pod Poljanskimi vrati po klancu navzdol, je pričel gospod Falenič moliti sv. litanije za umirajoče, kakor je bil zaukazal gospod Joannes Franciscus.

Začel je: „Kyrie eleison! — Kriste, usliši nas!“

Vzklike, ki so se posebno prikladali stanju naše Agate, je trikrat ponavljal, tako da je po trikrat vzdihnil: „Ki si na smrt bolnemu kralju Ecehijelu življenje podajšal! . . . Ki si kraljevemu sinu, ko je umiral, mrzlico odvzel! . . . Ki si vdovi mrtvega sina oživil in zopet izročil! . . . Ki si mrtvo hčer kneza sinagoge v življenje poklical! . . .“ Vsekdar je sam odgovarjal: „Gospod, usmili se je!“ — in množica je vpila za njim: „Usmili se je!“ . . .

To klicanje se je dvigalo do prestola, na katerem je sedel naš gospod Jezus Kristus, ki jo je potem sodil pravično in ji podajšal življenje, kakor ga je podajšal mrtvi hčer kneza sinagoge! . . .

Čez noč so bili prenesli tudi ograjo. Danes je bil zagrajen manjši prostor neposredno tam, kjer napravljala prod precēj dolg in skraja širok jezik med obema vodama, ki se ondi izlivata ena v drugo.

Zopet je stala miza za sodnika in njegove asesorje.

Vsi so že bili na mestu. Sam Joannes Franciscus je sedel na posebnem stolu, a danes je nosil ob rami debelo zlato verižico in na nji križ, ki se je lesketal od dragih kamnov.

Tudi meni in Juriju so dovolili, da sva smela prestopiti ograjo.

Spodaj ob vodi je bilo še nekaj grajskih uslužbencev, med njimi v čolnu lovski mojster, ki je bil obenem grajski ribič.

Vsa druga množica je morala ostati zunaj ograje.

Nasproti na puštalskem bregu pa so bile zbrane loške ženice, o katerih sem že toliko pisal.

Z Agato so obstali na kraju, kjer je imela stopiti v vodo, v Poljanščico, ker je bila iz Poljanske doline.

Ker litanij še ni bil izmolil, je gospod Urh nadaljeval: „S Tvojimi solzami in s Tvojo žalostjo! . . . S Tvojo grozo in krvavim Tvojim potom . . . S Tvojimi svetimi ranami, s Tvojim križem in trpljenjem . . .“

Množice so klicale: „Reši jo, o Gospod!“ — in ta klic, pomnožen od vrste do vrste, se je končno razlegal kakor grom nad gorovjem.

„Na dan sodbe!“

Zopet je zagrmelo: „Prosimo Te, reši jo, o Gospod!“

Le škof Janez Frančišek je sedel na svojem stolu kakor izsekan iz kamna.

Pri Sv. Jakobu je udarilo enajstkrat. Zvon je zopet za-

bučal iz visokih lin. Litanije so bile pri kraju. Utihi se vsak hrup.

Škof je mignil z belo roko. Prošt je pristopil k Agati in je nekaj govoril z njo. Tedaj se je imela pričeti bridka in grenka ura . . . Sveta Trojica, Ti nam pomagaj!

Agata se je najprej ozrla za gospodom proštom, ki je odhajal od nje. Gotovo ji je bil povedal, da je sedaj prišel čas zanjo.

Nato je pogledala predse v vodo. Tu pred njo je bila tja precej časa, da smo videli, kako so se ji od globoke sapa dvigale prsi.

Polagoma se je obrnila. Tudi danes je počivalo njeno oko na sivih planinah, kjer so bili vrhovi ravno tako beli kakor njen obraz, v katerem ni bilo kaplje krvi.

Nato je pogledala pred se v vodo. Tu pred njo je bila plitvina, bolj spodaj pa je bila površina temnikasto zelena kakor vselej pri globočini. Tudi se je tu sukala in vrtela okrog umazane pene.

Agata je napravila križ, se sklonila, stisnila srajčico okrog nog in pogumno stopila v vodo. Pri kraju je bila drobna sipa in bilo je lahko hoditi. Potem pa se je pričelo skrivilje, da jo je bodlo, ko je stopala po njem. Že ji je segalo čez kolena, da so se pokazali zaokroženi udje in da je že nekaj njenih las plavalo po površini.

Gledavcem je zastajala sapa.

Takrat je zavpila mati mesarica: „Obrni se, revšče, saj si že v vodi! . . . Obrni se, pa prideš živa na suho!“

Ker se Agata za klic ni zmenila, se je zatogotila mesarica: „Saj vendar nisi gluha!“

In tudi druge so vpile: „Obrni se!“

Zmeden bi bil v takem položaju vsak človek in tudi Agato je to kričanje gotovo še bolj spravilo v zmedo. Silila je naprej, zašla je v tok, da je voda zašumela okrog nje in da jo je prav hitro izpodneslo.

Naenkrat je ležala deklica v valovih, pa se je zopet vzdignila, oblačilce se je bilo tesno oprijelo njenih udov in pred svojimi sodniki je stala prav kakor brez vsake obleke.

Množice so otrpnile in niti glas ni prišel iz črnih krdel. Takrat se je zgodil čudež — kaj drugega ne morem zapisati.

Tik vode je rasel jesen, in star je že moral biti, ker je vrh kazal suho vejevje. Pri tolikem šumu, pri tolikem številu zbranih ljudi je bil sedel na suho vejo mlad muhovček. Ni se bal ne vpitja ne množic. „Ček!“ je dejal in spustil se je z jesena. Agati okrog glave se je pogajal za mušicami, ki jih je mrgolelo po zraku. Tudi dve lastovki sta se pripodili nizdol po Poljanščici in nekajkrat zaplesali okrog dekliča, o katerem smo že skoraj vedeli, da ne bo prišla živa iz vode. — O tem se je pozneje govorilo še leta in leta.

Loško ženstvo je padlo na kolena in glasno je zadonele molitve svetega očenaša.

Mene pa vse to ni presunilo in še vedno se mi je v duši oglašalo: „Morda je pa le kriva . . .“

Sedaj je Agata poskušala bresti naprej. In res je zabredla kaka dva koraka v tok, pa je bilo videti, da vode ne bo premagala.

KALCE blizu Logatca; zanimiva gradnja hiše s prednjim delom na stebrih.

Takrat sem imel priliko, da sem prav natanko opazil, kako je škof Joannes Franciscus dvignil roko in dal z njo znamenje. Na to znamenje je grajski lovski mojster, ki je bil obenem grajski ribič, kaj spretno odrinil z majhnim čolničem od kraja in ga obrnil proti globočini.

Vtem je moč valov izpodnesla Agato, da je hitro izgini-la pod površino. Ljudstvo je kričalo, lovski mojster pa je z vso silo veslal proti kraju, kjer se je deklica potopila.

Schwaiffstrigh in njegova gvardija so vpili: „Mir, ljudje, mir!“

Takrat je bilo, da sem tičal jaz ob bregu, prav kot bi imel na vsaki nogi težko železje, in z mesta se niti premakniti nisem mogel.

Takrat pa se je tudi zgodilo, da je brat Jurij v obleki in obutvi skočil v vodo . . . Okrog njega je završalo in visoko je zapljuskalo, da sem, ker sem tičal v bližini, prišel pod ploho in da sem bil moker skoraj ravno tako kakor on, ki je že plaval sredi vodovja. Nekajkrat se je pognal, pa je bil pri nji, ki se je bila sredi globočine zopet prikazala. Z močno roko jo je oklenil, z drugo pa je delal mogočne kroge, da sta bila prav kmalu pri kraju, kjer je bila voda plitva.

Tu je postavil dekleta na mehko sipo in dejal: „In sedaj, Agata, prosim te v imenu Boga, stopaj, da prideš živa iz vode!“

Ali ga je Agata umela ali ne, ne vem. Nekajkrat se je vendar prestopila, a večkrat se ji ni bilo treba, ker se je loško ženstvo ulilo s proda proti nji; še v vodi jo je obstopilo s svojimi telesi in jo zakrilo pred gledavci, da ni moglo nepoklicano oko gledati njene premočene in le slabo oblečene postavice.

Pred sodniki so jo vzele iz vode in jo z nesrečnega

SELO leži v Prekmurju, 14 km severovzhodno od Moravcev, in je znano po kapeli iz 13. stol., ki ima obliko rotunde in je edina iz same opeke zidana romanska stavba pri nas.

kraja takorekoč odnesle. Tudi Jurija so klicale, da mora z njimi, ker je premočen in se mora preobleči.

Kamor je prišlo to krdelo, povsod je ljudstvo stopalo s prostora, dokler je niso prinesli do Wohlgemueta, kjer gospodinja ni prej odnehala, da so jo položili v široko in mehko zakonsko posteljo Wohlgemuetove matere.

Pri teh prizorih se Bergantova mati ni mogla krotiti. V plitvi vodi je obtičala in ko so tovarišice odnesle dekliča, je dvignila pesti proti sodnikom in na vso moč vpila: „Ne boste je gledali več, vi stari grešniki! In ti, plesnivi Frueberger, če že češ s šivankami šivati človeška tele-sa, krpaj svoje! Ti ničvredneži!“

Zabučal je smeh naokrog in še celo Joannes Franciscus je na svojem rdečem stolu nekoliko zategnil usta . . .

Tako so se loške žene in dekleta obnašale pri tisti pri-liki.

Zapišem tole: Naj pretekó stoletja za stoletji, loško ženstvo pa naj ohrani tisto dušo, kakor jo je nosilo v se-bi v Gospodovem letu 1695, ko je bila ta duša svetla ka-kor zlato in čista kakor sonca žarki! Da bi me nebo usli-šalo!

Nekaj gledalcev je bilo odšlo za Agato, ker ni bilo pri-čakovati kaj posebnega več, ko je prišla živa iz vode. Čakalo jih je pa še mnogo, ker so škof in sodniki še vedno mirno sedeli, in ti so morali vendar izreči sodbo.

Že je škof poslal prošta k sodnikom, ki so se med sa-bo nekaj posvetovali, kar pristopi Schwaiffstrigkh in po-ve, da stoji pred ograjo ženska, ki zahteva z vso silo, da jo sodniki zaslišijo. Gospod „Flekte“ se ni dal prego-voriti, češ da je pred prič že itak čez mero.

„Togoti se in joka in se ne da odpraviti,“ je zagotav-ljal Schwaiffstrigkh.

Škof je nekaj spregovoril v latinskem jeziku, nakar je glavar zapovedal, da naj postavijo žensko pred njega in sodnike. Ko je prišla, je bila — Margareta Wulffingova. Videlo se ji je, da je imela za sabo dolgo pot, ker je bila njena obleka v neredu in njen obraz ves utrujen.

Kar pričela je: „Šele včeraj smo slišali, da hočete v Loki sežgati Izidorjevo nevesto in da je naš Marks pričal proti nji . . .“ Celo noč sem hodila in celo pot sem pre-molila . . . Le tega ne! Človek ni žival in ne kurite drv pod njim! Le tega ne!“

Janez Frančišek jo je miril: „Ne hiti tako, deklica! Po-vej nam, kdo si in od kod prihaja!“

V svoji zmedenosti ni spoznala gospoda škofa. Odgo-vorila mu je: „Govorila bi rada s tistimi, ki sedé v sodbi in ki hočejo Izidorjevi nevesti vzeti življenje . . .“

„Kdo si in kaj hočeš?“ jo je zavrnil škof nekoliko ostreje, ker ni rad prenašal ugovorov.

„Poglej no, pomisli no, saj govoriš z našim previsokim gospodom škofom!“ se je vmešal Schwaiffstrigkh . . .

„Marska Wulffinga sestra je, vaša milost!“

„Govôri!“ je ukazal Joannes Franciscus kratko in ostro.

Margareta je pripovedovala, kako je letos okrog vne-bohoda staknila brata Marksa v čumnati pod streho. Bil je sam in mislil je, da ga nikdo ne vidi, ona pa ga je gledala pri majhnem oknu s podstrešja. In opazila je, kako je z ostrim nožem globoko vrezal v meče na svoji nogi, da je priteklo veliko krvi. V to kri je namočil ostro-robot sirovec, dva žeblija in nekaj igel. Rano je zavezal in nato kruljavo hodil nekaj tednov okrog voglov, pove-dal pa ni nikomur, kaj mu je.

Ko ji je glavar pokazal krvavi kremen, žeblija in igli, je odgovorila, da je vse to tisto, kar je bil Marks namočil v svoji krvi.

Škof je spregovoril: „Vse skupaj naj se zapiše!“

Najprej so tisti, ki so stali ob ograji, pripovedovali onim, ki so stali bolj zadaj, da je Marks Wulffing krivo pričal in da si je žeblije in igle sam namočil v svoji krvi. To pripovedovanje se je širilo od vrste do vrste in kmalu je bučalo tako po puštalskih travnikih kakor pod Kamnit-nikom: „Marks Wulffing ni govoril resnice!“ Preklinjali so krivo pričo, in prava sreča je bila, da je Marks že prejšnji dan odnesel svoje kosti, ker danes bi ga bila množica raztrgala.

Margaretino pričevanje so vse zapisali, sodišče pa je glasno izpovedalo, da ni krivde na Agati Emi Schwarz-koblerici.

V tistem trenutku je Joannes Franciscus gospodu gla-varju naznanil, da bi rad spregovoril pred zbranimi. Gvardija je hitela med narod in ko se je izvedelo, da ho-če govoriti sam škof, so pritisnili k bregovom, da je bil čudež, da ni padel ta ali oni v vodo. Tudi k ograji je pri-tiskalo občinstvo.

Janez Frančišek je vstal s svojega sedeža in si je dal prinesiti mašno obleko; prošt pa mu je posadil na glavo visoko škofovsko kapo in v roko mu je dal težko pastir-sko palico.

bo še

kje, domovina, si?
še pod triglavom, okrog karavank?
tu? preko mórja? in ni ti mejá?

(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

ANGLIJA

Leto 1982 je že precej časa za nami. Zdi se nam prav, da v kratkih obrisih osvežimo vesele in žalostne spomine lanskega leta med Slovenci v Angliji.

Najlepši dogodek je bil obisk papeža tukaj (28. maja do 2. junija). Menda je bilo to prvič, da je prišel v Veliko Britanijo neki papež.

Pot je začel v Londonu, jo nadaljeval prek Srednje in Severne Anglije, Yorka in Škotske, ter jo končal v metropoli Walesa Cardiffu. V sicer kratki dobi petih dni je naredil ta obisk ogromno dobrega: tu na „otoku“ je poživil vero, utrdil narodno zavest vseh tukajšnjih narodov, poglobil ljubezen do zapuščenih, revnih in bolnih; papež je govoril z vsemi, sestal se je tudi z višjimi vrhovi raznih ver in drugimi javnimi delavci. Po 400 letih je prestopil najvišji cerkveni predstavnik kraljevi dvor in bil tam res ljubeznivo sprejet. Ker se je vršil papežev obisk prav v času angleško-argentinske vojne, je vse pričakovalo, da bo doživel polom, pa je obrodil sijajen uspeh. Javnost je po časopisju, radiu in televiziji navdušeno spremljala njegovo pot in še več mesecev o njej poročala.

V vseh krajih, koder je papež potoval, so bili pri sprejemu prisotni tudi naši rojaki in ga pozdravljali v slovenskem jeziku.

V preteklem letu je umrlo tukaj pet naših rojakov: trije naravne smrti, enega je zadela srčna kap, zadnji pa se je ponesrečil z motorjem. Rajniki naj počivajo v božjem

miru! Njihovim svojcem naše iskreno sožalje!

Brezposelnost in inflacija sta žalostno pljusnila tudi na naš „otok“. Pri vsem slabem je vsaj to dobro, da dobivajo prizadeti kar dobro podporo, tako da se lahko kolikor toliko primerno preživljajo.

Vse najlepše pozdravlja

P. S.,

dolenjski rojak izpod Trške gore

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Na prvo februarsko nedeljo smo imeli v slovenskem verskem centru naše *pustovanje*. Ga. Kristina Schweighoferjeva je nacvrkla krofov in spekla štruklje, ga. Kerčeva pogačo, v kuhinji je delala ga. Duhaničeva, pomagala je pa gdč. Toni Zoretova. Igral nam je na dve harmoniki in kitaro trio Sadl, da so se ljudje mogli zavrteti. Vsem prav lepa hvala za njihov trud. Slabo vreme in gripa sta bila vzrok, da nas je bilo malo manj, kot smo pričakovali.

Horst in Krista Rieger, roj. Häuschen, sta si postavila v Novem Wolfenu lepo hišo. 30. januarja sta jo skupaj blagoslovila wolfernški župnik in slov. izseljenski duhovnik. Bog daj, da bi božji blagoslov ostal vedno z njima tako v dobrih in težkih časih.

Prvi sezonci so se že vrnili na delo. Vedno težje bo zanje. Letos bo Avstrija njih število spet zmanjšala vsaj za 10 odstotkov. Saj bi jih še več odpustili, pa določenih del av-

strijski delavci nočejo opravljati in jih raje prepuščajo tujim delavcem.

SALZBURŠKA

SALZBURG — V januarju smo imeli pri maši spet naše bogoslovce, ki so tudi sodelovali pri bogoslužju in petju. Februarja jih bomo pogrešali, ker bodo na semestralnih počitnicah. Tudi v januarju je bilo pri maši največ rojakov iz bavarskega Freilassinga. Lepo je, da si vzamejo čas in pripeljejo s seboj tudi svoje otroke.

TENNECK — Na četrto nedeljo smo imeli v Tennecku za vse solno-graško področje *pustovanje*. Švabovi so pripravili vse, kar je potrebno za telesno blagostanje, harmoniko je nategoval g. Adolf Namestnik, za vmesno glasbo je pa poskrbel g. Anton Krklec. Okrog 60 nas je bilo. Čim bolj je ura tekla, tem boljše je bilo razpoloženje in smo se kar neradi ob desetih zvečer razšli.

Hvala Bogu, da so bile odpovedi našim delavcem preklicane. Tovar na je dobila spet nova naročila in je dela dovolj. Le dva starejša moža bosta šla menda v pokoj in seveda potem tudi domov.

V nedeljo, 23. januarja, je bil v Tennecku *krščen* mali Oliver Albin Švab, rojen 30. oktobra 1982 v Halenu. Mami Heleni in očetu Albinu Jandlu želimo, da bi jima bil vedno dober otrok.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Eisden: „Slomšek“ je v skladu s svojimi pravili sklical informativni občni zbor. Odbor in člani so kritično razpravljali o delu v preteklosti in načrtovali za prihodnost. Tajnik g. Polde Cverle je prosil za razbremenitev od tajniške službe, ker se želi polno posvetiti Veseli mladini. Tajniško službo v Slomšku bosta prevzela gdč. Jožica Pušnik in g. Stani Revinshek. G. Poldetu se zahvaljujemo za dolgoletno vzorno tajništvo. Veliko časa in žrtev je po-

klonil naši skupnosti. Predsednik g. B. Žabot je zborovanje zaključil s pozivom k slogi in sodelovanju.

Opglabbeek: Naš sodelavec g. Evgen Koren je zjutraj, ko se je odpravil na delo, postal žrtev prometne nesreče, katere posledica je bila zlomljena noga. Ga. Angela Pušnik, tudi pridna sodelavka v naši skupnosti, pa je bila krajši čas v zdravniški oskrbi v bolnici.

Dilsen: naša dolgoletna sodelavka ga. Ana Hosner si je na ledu zlomila roko.

Maasmechelen: Že dalj časa težko boleha sodelavec g. Alojz Virant.

Vsem našim bolnikom in pone srečencem pošiljamo posebne pozdrave in voščila za zdravlje.

Obisk iz Trsta: Za 1. maj bo med nami glasbeni ansambel Galebi iz Trsta. Nastopili bodo v Eisdenu v Casino-dvorani ob 6. uri zvečer. Že sedaj prav iskreno vabimo vse rojake od blizu in daleč. Naša skupna naloga je, sestre in bratje, da storimo vse potrebno, da se bodo dragi gostje čim ugodneje počutili med nami.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Sveto leto odrešenja — Papež Janez Pavel II. je pred božičem razglasil, da bo leto 1983 izredno sveto leto odrešenja. Začelo se bo 25. marca 1983 in se zaključilo na velikonočno nedeljo, 22. aprila 1984. V naši župniji ga bomo začeli na cvetno nedeljo, 27. marca, z velikonočno obnovo.

Velikonočna duhovna obnova in obredi velikega tedna — Da bomo tudi mi z veseljem Cerkvijo praznovali izredno leto odrešenja, ga bomo začeli z velikonočno duhovno obnovo:

— na cvetno nedeljo, 27. marca,

začnemo duhovno obnovo ob treh popoldne, ob petih bo bogoslužje cvetne nedelje;

— na veliki četrtek in veliki petek bo duhovna obnova ob osmih zvečer, ob devetih pa bodo obredi;

— na veliko soboto bo duhovna obnova ob sedmih zvečer, obredi velike sobote in blagoslov velikonočnih jedi ob osmih zvečer;

— na veliko noč bo zaključek duhovne obnove z velikonočno mašo ob petih popoldne.

Naj bodo ti dnevi milosti tudi dnevi našega duhovnega prerojenja, da bomo tudi mi s Kristusom vstali k novemu življenju!

Smrt rojaka — V sredo, 19. 1. 1983, je v bolnici, kamor se je prejšnji dan zatekel po pomoč, nenado-

ma umrl Tone Benčič, v svojem petdesetem letu. Doma je bil iz Tubelj na Primorskem, v Franciji je živel in delal od leta 1958. Pokopan je bil 28. 1. v svoji rojstni fari. Materi in sestram v domovini naše sožalje, pokojnega pa se spominjajmo v molitvah.

Slovenska radijska oddaja — Vsako sredo zvečer od osmih do pol devetih je na pariškem Radio Notre-Dame slovenska oddaja na kratkih valovih, modulation de fréquence, 88,1 MHz.

LA MACHINE (Nièvre)

Pred petdesetimi leti sta se v La Machine poročila Henrik in Terezija, oba doma iz Žusma. Mladostna leta so se hitro iztekla, življenje je poleg veselja prinašalo tudi mnogo skrbi in trpljenje, pa še bolezn.

Oba, gospod in gospa Vajdič, pa sta srečna, kakor tudi sin Danko in hčerka Hilda s svojima družinama, da sta dočakala zlato poroko, pa tudi vsi rojaki se te lepe in redke slovesnosti veselimo in jima želimo vse dobro in lepo. Skupaj z Vajdičevimi bomo njuno zlato poroko praznovali v soboto, 5. marca. Ob štirih popoldne bo zahvalna maša, h kateri ste vsi rojaki prisrčno povabljeni.

LOIRET

Srečali se bomo na velikonočni ponedeljek, ko bo maša ob pol enajstih dopoldne v Chilleursu, kamor ste vsi toplo vabljeni. Priložnost za spoved eno uro pred mašo.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Zopet žalostna novica: Umrila je 46 let stara Lojzka roj. Bezgovšek. Bila je poročena na Trieuxu. Ta moja bivša pridna učenka, katero je dobra Bezgovškova mama lepo vzgojila, se je dolgo borila s težko boleznijo, končno pa je vendar omagala. Z možem in otroki tudi mi žalujemo. Rajni naj pa Bog podeli obilno večno plačilo!

Enajstletni sin Jankovičeve hčerke Zofke je v nedeljo, 6. februarja, prejel zakrament sv. birme. Boter mu je bil njegov bratranec bogoslovec Dominik Jankovič.

Med mnogimi voščili, ki sva jih ob novem letu z ženo prejela, je tudi ono g. Zvera iz Nancy. Je to zaprisežen sodnijski tolmač, ki našim rojakom dosti pomaga. Ko sem ga prvič videl, je rekel: „Jaz sem Zver, a se me ni treba bati, vas ne bom požrl.“ On in njegova pridna žena, bivša učiteljica, torej moja kolegica, sta zdaj oba upokojena. Želimo jima, da bi zasluženi počitek uživala dolgo let srečna in zdrava ter bila kot do sedaj v pomoč našemu dušnemu pastirju gospodu Dejaku, kakor tudi drugim Slovincem, ki se v potrebi radi obračamo na nje.

J. J.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Smrt je zopet posegla v naše vrste. 26. januarja je prenehalo hudo trpljenje našega dragega Srečka

Pokojna Marija Hočevnar, roj. Rebolj, iz Lievina

Potrpina, ki nas je zapustil v Henin-Beaumontu v svojem 56. letu življenja. Izredno je ljubil našo pesem, katero so mu zapeli cerkveni pevci za zadnje slovo v slovenski kapeli 28. januarja. Zapušča ženo, hčerko in mater. Naj se odpočije v Gospodu.

4. februarja je *dotrpela* v Lievinu ga. Apolonija Gomilšek roj. Mihevc, v visoki starosti v svojem 85. letu življenja. Zadnje mesece je zaradi zloma kolka veliko pretrpela po raznih bolnicah. Plemenita po srcu je bila znana po svoji dobroti. Zapušča hčerko z družino.

Naj bo Gospod sam njeno plačilo! Vsem sorodnikom naših umrlih iskreno sožalje!

Krstna voda je občila Kristele Rimbaut.

Postni čas bo posebno važen za našo pripravo na velikonočno skrivnost. Letos bo izredno sveto leto 1950-letnice našega odrešenja.

Radi prisluhnimo povabilu sv. očeta in naših škofov. Pozivajo nas na pravo notranje spreobrnjenje, ki naj bi po iskreni spovedi bil sad leta milosti.

NICA

Letos bomo obhajali veliko noč precej zgodaj in ko prejmete Našo luč, smo že v postnem času.

Ta mesec, na praznik Gospodovega oznanjenja (25. 3.), bo zaradi 1950-letnice trpljenja in smrti naše

ga Gospoda Jezusa Kristusa sveti oče razglasil izredno leto našega odrešenja. Po želji sv. očeta naj bo vodilna misel svetega leta pokora in sprava, edinost in mir. Mnogi bodo romali v Rim, toda istočasno bodo obhajanja svetega leta po krajevnih cerkvah. Kako bomo sveto leto odrešenja obhajali tukaj, boste dobili še posebna navodila. Za našo skupnost bo na začetku svetega leta lepa priložnost, da opravimo pokoro ali zakrament sprave na cvetno nedeljo; takrat bo pred mašo na razpolago tuji spovednik, da bomo mogli prerojeni dočakati praznik Gospodovega vstajenja. Na veliki četrtek bo tudi priložnost, ko bomo zvečer ob 7. uri imeli mašo zadnje večerje. Na veliko noč pa je sv. maša ob 10. uri dopoldne s skupnim sv. obhajilom.

Na cvetno nedeljo (27. 3.) ne pozabite premakniti uro naprej!

Smo v postnem času in pepelnica je bila uvod k velikemu postu. Morda se kdo nasmehne, če sliši besedo post, češ mi sodobni ljudje ne poznamo posta in je to za nas zastarela beseda. Pa le počasi s tako mogočno obsodbo! Zgodovinska resnica je, da so se že v poganski dobi postili odlični modrijani; da so ustanovitelji raznih verstev kar brez izjeme uvažali post, kakršen koli že; da so se svetniške, visoko pomembne osebnosti vse postile; da imajo vsa krščanska verstva tudi post, pravoslavni mnogo strožjega kakor katoličani. Mi verniki pa se vdano klanjamo postu našega Zveličarja.

Ko je Zveličar dokončal svoj dolgi post, je rekel skušnjavcu: „Človek ne živi samo od kruha, marveč od vsake besede, ki pride iz božjih ust“. Post ni mrtvičenje telesa, da bo za delo nesposobno, omagano. Post ni stradež, kakor so ga in ga še nalagajo milijonom v taboriščih z zločinsko zlobnostjo; tak stradež je namerni pomor ljudi. Namen posta je, da se človek zbere v večji resnobi, da se spomni odrešenja in bolj jasno spozna in prizna, da je telesna nagnjenja v zlo treba brzdati, da mora človek samega sebe urediti, dobiti v oblast. Cerkev nam

v svoji liturgiji, ki bi jo lahko imenovali srčno utripanje Cerkve, tako lepo izraža najgloblji smisel posta. V berilu na pepelnico, ko se postni čas začne, nam po preroku Joelu naroča: „Pretrgajte si srca, ne oblačil in spreobrnite se h Gospodu, svojemu Bogu!“

S tem uvodnim naročilom, ki se v raznih inačicah ponavlja ves postni čas, je povedano vse. Torej z molitvijo in dobrimi deli, pa tudi z odpovedmi in žrtvami ter v premagovanju slabih nagnjenj odgovorimo na božji klic, kakor nam je v življenjskih okoliščinah in po lastni vesti najbolj mogoče.

MARSEILLE

Kot v pripravo na veliko noč se bomo zbrali pri slovenski maši na 3. postno nedeljo, 6. marca, ob 5. uri popoldan v Eouresu. Ostalo preberite, kar je napisano za Nico.

MERLEBACH

Od tu še ne moremo poročati o kakšnih posebnih prireditvah, kot jih beremo z drugih področij. Smo zaenkrat še brez lastne hiše-centra, ki je za to neobhodna podlaga. Hiša bo lepá, prostorna in na zelo primernem kraju. Upamo, da ni več daleč dan, ko jo bomo lahko vzeli v posest.

Končno so tudi k nam prišle Prakse za l. 1983 in ljudje so se jih zelo razveselili.

V zadnjih mesecih smo imeli več *smrtnih slučajev*. 22. maja lanskega leta je v starosti 79 let umrl okrepčan s sv. zakramenti Leopold Budna, upokojen rudar. Počiva na pokopališču v Merlebachu; 12. septembra 1982 je umrl v Hopitalu v starosti 73 let upokojeni rudar France Pavlič in je tam pokopan; 17. septembra 1982 je umrl v Saint Avoldu 69-letni Albert Gorni in je pokopan v Kreuzwaldu; 13. januarja 1983 je umrla v starosti 72 let Zofija Curek; 29. januarja 1983 76-letni Filip Hirt, upokojen trgovec. Počiva na pokopališču Stiring-Wendel; 25. januarja 1983 v svojem 74. letu Ivan Obšetar. Počiva na pokopališču Hochwald v Merlebachu; prav tako 29. ja-

nuarja 1983 75-letni Karel Gorenc, upokojen rudar. Tudi on je pokopan v Hochwaldu; 6. februarja pa je umrl Viljem Krevl iz Saint' Avolda. Počiva na pokopališču Dourd'hal.

Bog daj vsem večni mir, njihovim svojcem pa tolažbo ob izgubi!

nemčija

FRANKFURT

S poročili smo spet malo v zamudi.

Za našo skupnost je bilo gotovo veliko doživetje *nastop moškega zbora* na ZDF za božič. Zapeli smo dve pesmi: Glej zvezdice božje in Rajske strune. Žal je komentator poročili precej pomešal. Kljub vsemu moramo zboru čestitati, da je v tako kratkem času uspel lepo zapeti obe pesmi. Upajmo, da se bo kaj takega še dalo prirediti. Zanimivo, da mnogi niso utegnili to poslušati, čeprav so bili obveščeni. Res smo čudni, da nam niti naša pesem ne pomeni več vrednoto.

Božične maše so bile lepo obiskane. Pri tem si vedno mislim, ali res ni mogoče imeti tudi druge nedelje nekaj več posluha in časa za slovenske maše. Hudo je, če se spomniš na Boga samo takrat, ko je še majhen, češ lepo za otroke, mene se pa to ne tiče! Ne vem, če bo to tako enostavno, ko se bomo srečali z Njim v večnosti!

Oj ti pust, ti čas presneti, je zapi-

sal Prešeren. Letos je za našo skupnost bil že zelo zgođen. Toplo in lepo vreme je privabilo veliko ljudi. *Pustovanje* je bilo prijetno, pridni Veseli Pomurci so poskrbeli za plesni del, sodelavci pa za jedajo in pijačo. Tudi otroci so prišli na svoj račun. Mladi junaki-kavbojci so streljali, da je bilo joj. Pohvaliti jih moramo, da so ob desetih sklenili premirje, sicer je bilo malo težko, a dokazali so, da znajo tudi ubogati. Tako je bila ves večer res skupnost, ki je znala pokazati, da nam je vsem lepo. Pohvaliti moram vse udeležence, da so imeli razumevanje in omogočili lep večer. Upajmo, da bo tudi drugič tako lepo.

Naša *veroučna skupnost* ima zadnje čase kar malo težav. Težko je dobiti prosti čas, saj imajo toliko obveznosti. Starše prosim, naj verouk ne bo zadnja vrednota, ki jo posredujejo svojim otrokom.

Naj omenimo še, da so imeli v Frankfurtu *Prešernov dan*. Na proslavi so prireditelji izvedli recitacije Prešernovih pesmi povezane v prerez življenjepisa. Izvajalce lahko pohvalimo za njihovo skrb in lepo izvedeno prireditev.

HAMBURG

Tudi lani smo imeli *polnočnico*. Udeležba je bila rekordna. Sredi tega velemesta imeti polnočnico je res enkratno doživetje. Pridna sodelavka-organistka — je Nemka, pa se je že čisto poslovenila, kar se tiče izvajanja naših pesmi — je

poskrbela za slovesno petje, njena hčerka pa je zaigrala na flavto lep preludij. Obema se posebej zahvaljujemo. Tudi slovenski skupnosti na tem področju moramo izreči priznanje. Radi pridejo in se veselijo, da duhovnik kljub takšni oddaljenosti pride in jim omogoča mesečno srečanje. G. Mlakarju gre vsa pohvala za njegov trud.

OBERHAUSEN

Andrej je umrl — novica je zletela prek telefonskih linij kot strela z jasnega po Bottropu, Oberhausnu... Nedeljsko popoldne nam je zagrenila teža nenadne smrti. Na obrazih začudenje in žalost. 36 let je imel. Človek se v takem trenutku znajde negotovo pred samim seboj z vprašanjem: Ali je to res?

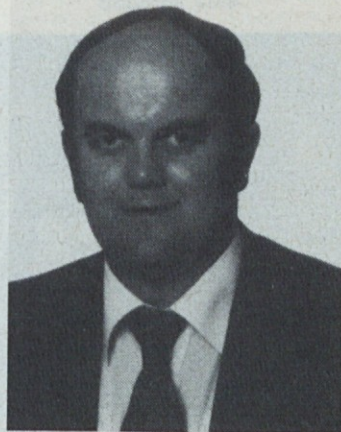
K maši ni prišel. To je bilo nenavadno. Po maši se je oglasil Florian, povprašal zanj in ga zaskrbljen odšel iskat v Bottrop. Ležal je v svojem podstrešnem stanovanju — mrtev.

Komaj smo mogli doumeti, da so odločitve Gospodarja življenja večje kot naše želje. Srečevali smo se tište dni z začudenimi vprašanji in si skušali pojasniti vzroke smrti in vedno znova nemi obstali pred rešnico. Bog mu je tu namenil počitek za vedno. Sredi nas in pred našimi očmi. Zbudila se nam je misel: Nikdar nismo gotovi, ali bo naš naslednji dan še prištel času v našo starost, ali pa bo zapisan že na začetek novih dni večnosti.

Andreja smo imeli radi. Origina-

Pridni sodelavci na pustovanju v Frankfurtu.

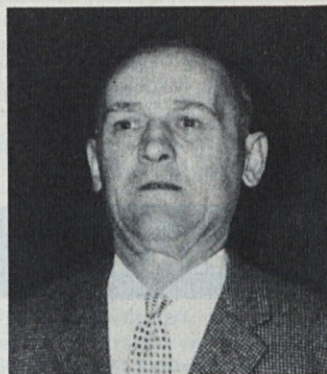
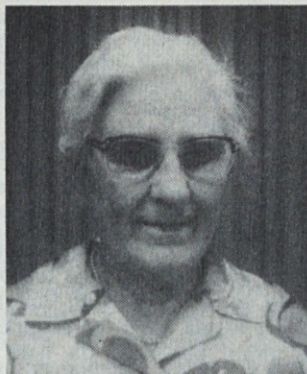

len, na zunaj nekoliko robat Blejec z radodarnim in veselim srcem, ki je kot poseben zaklad v sebi ohranjala tudi vero. Ni mu mogla tega iztrgati 12-letna preizkušnja tujine. Spominjal se je svoje matere in njenih besed, ki mu jih je bila rekla na pot v tuji 'bogati' svet. Ni pogosto govoril o tem, a v trenutku iskrenosti, ko me je spremljal na dolgi vožnji, mi je omenil svoje življenjsko vodilo, spravljen v skrito kamrico srca.

Rad se je udeleževal raznovrstnih dejavnosti, kjer se je izpričala njegova povezanost s Cerkvijo. Spominjamo se, kako redno je prihajal k slovenski maši, kako je privihral s taksijem v Kevelaer, kjer naj bi nosil v procesiji zastavo, kako ga je veselilo, da je mogel biti med ožjimi sodelavci Slovenskega centra in še bi lahko naštevali. Brez Andreja je naša skupnost postala revnejša.

Bil je priljubljen tudi med svojimi delovnimi kolegi. Bogoslužje na dan po pogrebu je bilo posvečeno molitvi zanj. Udeležilo se ga je okrog 30 njegovih sodelavcev z lastnikom podjetja g. Brockmanom na čelu. Po maši je označil Andreja z naslednjimi besedami: Izgubili smo sposobnega delavca in dobrega prijatelja.

Pokopan je bil na Bledu. Za prevoz domov so s prostovoljnimi da-

40. obletnico poroke sta obhajala 12. febr. letos Andrej in Martha Kravanja. Andrej je bil rojen 1. 1906 v Bovcu. Leta 1939 je obiskal sorodnike v Gladbecku/Westfalen. Tedaj se je začela vojna vihra in ostal je v Nemčiji. Zaposlen je bil v rudniku. Kot mehanik je popravljala rudniške naprave. Tu je spoznal tudi svojo ženo, ki je Nemka. Vsa ta leta sta živela v razumevaloči povezanosti. Njuno skupno veselje je že leta skrbno negovan vrt. Vesele sta se zahvalila Bogu za vse darove v teku 40 let skupne poti v cerkvi sv. Križa v Butendorfu. Z njima pa tudi njuni otroci in vnuki, sorodniki, prijatelji in znanci. Želimo jima še veliko lepih skupnih let.

rovi prispevali prijatelji Slovenci in Nemci. Nosimo ga v spominu med seboj, naša živa vez z njim pa je molitev: Gospod, daj mu večni mir in pokoj!

STUTTGART-okolica

Vesel večer v Heilbronn — Za rojake v okraju Heilbronn pomeni

mesečno srečanje z mašo in družabnim večerom nekaj pristno domačega, česar ne bi hoteli pogrešati. V letošnjem predpustnem času, v soboto, 22. januarja, je bilo na družabnem večeru smeha kot komaj kdaj poprej. Na sporedu so bile poleg petja tudi razne zabavne tekmovalne igre, s katerimi smo ocenjevali zdravje pljuč, mirnost rok, harmo-

Že lani oktobra je v Krefeldu družina Stanislava in Jožefe Perc obhajala krst svojega tretjega otroka Kristijana. Veselemu dogodku je v cerkvi med mašo prisostvovalo vse slovensko mašno občestvo. — Letos 16. januarja pa smo se prav tam spet veselili krsta male Daniele — hčerke Slavka in Dragice Kaučič (desna slika).

Obema družinama voščimo veliko blagoslova, božje pomoči in veselja ob daru novega življenja, ki sta ga v veri staršev sprejela otroka.

V versko-pedagoškem inštitutu v Stuttgartu je razstavljenih veliko informativnih knjig in učnih pripomočkov za nemške šole, ki jih obiskujejo tudi otroci tujih delavcev.

Pokojni Milan Kolman iz Ulma

nijo plesnih gibov ter delovanje mišic na obrazu. Navzoča zdravnica, gospa dr. Prijatelj, je na vprašanje, kaj misli o zdravju nastopajočih in gledalcev, kratko pripomnila: „Kdor se lahko smeje, ta je zdrav.“ Če je temu res tako, potem smo v Heilbronn napravili dober izpit.

Pustna veselica v Esslingenu — V nedeljo, 30. januarja, je bilo v dvorani Neckarhalle v Esslingenu zopet vse veselo in razgibano. Blizu 300 rojakov se je tam zbralo k tradicionalnemu slovenskemu pustovanju, ki je bilo tokrat 17. po vrsti. Med udeleženci je bilo veliko družin

z otroki; zadnji seveda v pustnem lišpu in opremi.

Navzoče goste je pozdravila gosposodična Andreja Kraiss, ki je napovedala tudi točke sporeda. Teh je bilo tudi tokrat dovolj, saj je bilo treba poskrbeti za sedem ur trajajoče veselo in napeto doživljanje.

Za začetek so se oglasile harmonike, kitare in flavte mladinskega ansambla. Mladi muzikanti so dokazali, da se ne ustrašijo ne domačih in ne tujih viž. Za njimi so stopili na oder člani moškega pevskega zbora domačega Zvona z dirigentom Damjanom Jejčičem. Prijetno jih je bilo poslušati, ko so s svojimi sopran in bas izpovedovali svoje srčne občutke ob pesmih „Tam na vrtu, na zelenem...“, „Kaj bi te vprašal, dekle ti...“, „Ko b' sodov ne b'lo...“ ter nemške „Mein eigen soll sie sein — Samo moja mora biti“.

Za moškim zborom sta stopila pred mikrofoni Toni in Katica. Prožno in ugajajo sta zapela dve pe-

sni, ki jih je spesnil in uglasbil Tomi Zupan, voditelj kvinteta Veseli fantje. Da sta se v glasu in viži dobro ujemala, je potrdil močan aplavz v dvorani.

Tombole v naših programih ne moremo več pogrešati. Prenosljiva mala televizija, štirivalni Kasettenrecorder in lepa koncernta kitara so bili tokrat glavni dobitki.

Za otroke (teh je bilo okrog 80) sta bili na sporedu dve posebni točki: tekmovalstvo in napihovanje balončkov in prestrezanje sladkih bonbončkov. Zadnjih je bilo na razpolago cela „vreča“, zato so vsi zmagali.

„Angelček moj, pridi nocoj...“ je zapela šolarka Janja A. v cerkvi sv. Konrada v Stuttgartu, ko je 240 slovenskih otrok čakalo na Miklavža. Z inštrumenti so jo spremljali otroci Sobotne šole.

Razstavo ročnih izdelkov novembra 1982 v Slovenskem domu v Stuttgartu je obiskal tudi referent za vprašanja tujih delavcev pri Socialnem uradu v Stuttgartu, gospod H. Babel. Ob srečanjih z njim napravi vtis, da razume problematiko Gastarbeiterjev.

Obe fotografiji sta z razstave narodnih vezenin v Münchnu. Narodne noše so gostom postregle z domačimi dobrotami.

Med odmori je bilo skupno petje in navzoči Štajerci so dokazali, da še niso pozabili, kako so nekoč vriskali med svojimi goricami. Da se je ob poskočnih melodijah Veseleli fantov na plesišču vrtelo staro in mlado, o tem ni treba posebej pisati. „Škoda, da je pust samo enkrat na leto,“ je bilo slišati ob slovesu.

Zasedanj ni konec — V zadnjem času razni nemški forumi živahno razpravljajo o 2. generaciji Gastarbeiterjev. Pri tem so mišljeni otroci prišlecev, ki so bili tukaj rojeni ali vsaj obiskovali nemške šole. H konferencam vabijo tudi naša župnjska in socialna zastopstva. Dobivamo vtis, da nemški krogi želijo, da bi se otroci Gastarbeiterjev ne le vključili v nemško družbo, ampak se popolnoma asimilirali. Da bi ta korak prinašal v družine miselne in čustvene razdore, premalo mislijo. Pozabljajo tudi, da se bo veliko družin vrnilo v svojo domovino, kjer so svoje dohodke investirali (večina slovenskih družin si je doma zgradila hišo). Naše mnenje glede 2. generacije je jasno: otroke je treba tako vzgajati in šolati, da bodo sposobni za življenje v Nemčiji in v Sloveniji, da se bodo dobro počutili v nemški in v slovenski družbi. To mnenje na sestankih tudi jasno zastopamo.

ULM

Po težki in dolgotrajni bolezni je 1. decembra lani umrl Milan Kolman. Komaj 43 let je dočakal. Svoje življenje je bogato izpolnil, naravne talente je postavil v službo mnogim. Bil je odličen pevec in družabnik, tako da ga je vse rado imelo. Znanci in žena Mira so mu bili ob bolniški postelji v veliko tolažbo. Pokopan je bil 4. decembra v rojstnem kraju v Pišecah pri Bizeljskem. K zadnjemu počitku ga je pospremila množica domačinov in rojakov iz Ulma. Pevski zbor mu je v slovo zapel pesem Gozdič je že zelen.

MÜNCHEN

Razstava narodnih vezenin je bila v Med nami povedano napovedana za konec januarja v Münchnu. Žene in dekleta so na dveletnem sobotnem tečaju izvezale v različnih tehnikah 140 prtov in prtičev. Za sklep tega tečaja so se odločile za razstavo. Namen le-te je bil, tujcem predstaviti del našega narodnega bogastva, naše žene in dekleta pa spodbuditi k takšnemu delu, saj to pomeni lepoto, narodnostno in krščansko (božični, velikonočni motivi!) obogatitev slovenskih domov.

K vezeninam je bilo dodanih še nekaj drugih izdelkov: slike, gobelini, dve plastiki, dve lepljenki (slama, les), ročni izdelki našega vrtca in galerija fotografij s prikazom delovanja naše župnije. V ne preveliki dvorani je bilo nagradene veliko lepote in z njo se je naša župnija tujcem dostojno predstavila.

Začetek razstave je bil nekoliko

slovesnejši: pozdrav gostov (med njimi podpredsednika bavarskega senata), dve zborovski pesmi, venček narodnih (na harmoniko jih je zaigral g. Stanko) in pogostitev gostov z domačimi dobrotami (žganjem, sendviči, potico, vinom).

Razstavo si je ogledalo približno 300 ljudi. Strokovnjaki so ugotavljali, da je vezenje visoko kvalitetno, pa tudi nad drugimi izdelki so bili navdušeni.

O razstavi je poročala tudi ljubljanska Družina. Škoda, da je bilo pri poročilu nekaj krepkih napak, npr. da živi po ostalem Bavarskem, to je zunaj Münchna in bližnje okolice, še 100 rojakov (prav: 1000), da obstaja slovenska župnija v Münchnu od leta 1966 (v resnici obstaja od leta 1945; najprej jo je vodil g. Šeškar, potem g. Zdešar), da so razstavo pripravili člani župnijskega sveta (dejansko so jo žene in dekleta tečaja), da je plastiko hlapca Jerneja izdelal g. Jernej Z. (v resnici jo je g. Jože K.).

Za nami je že tudi *pustovanje*. Marsikak obiskovavec je ugotovil, da je bilo zelo domače in prijetno, da pa je bila ta „napaka“, da nas je bilo preveč (odraslih 350, otrok 100).

Igral je kvintet g. Landekarja, srečolov je razdelil med srečnike 400 dobitkov, tri glavne so zadel 11-letna Nemka (prišla je na pustovanje s svojo slovensko sošolko, kupila eno srečko in zadela!), Dolenjec in Štajerc. Otroci so se pomerili v petih veselih tekmovanjih.

Dvorana je bila okusno opremljena, čeprav morda nekoliko klasično mrzlo. Tudi je umetni strop ovi-

ral zračenje. S postrežbo so se pri večini miz pohvalili, v dveh vrstah miz pa ne posebno. A kaj hočemo, vse človeško je omejeno.

Če potegnemo pod letošnjim pustovanjem črto, moramo reči, da je bilo lepo. Jeseni se bomo dobili na vinski trgatvi.

Krščena je bila Sandra Harih, hčerka Stanislava in Martine Koprivc. Staršem čestitamo, punčki pa želimo v življenju vse dobro!

nizozemska

„Škrjančkov“ jubilej — V nedeljo, 16. januarja 1983, je Škrjanček, organizacija za naše najmlajše, slavil 10. obletnico obstoja.

Ob treh popoldne smo se zbrali k službi božji, pri kateri sta s pesmijo sodelovala Škrjanček in Zvon.

Pri maši smo se posebej spomnili rajnih rojakov, ki so Škrjančkovo delavnost spremljali s srčno naklonjenostjo; to so bili ga. Sterman, g. Janez Kropivšek, g. Anton Antlejš, g. Ivan Banič, g. Jožko Resnik in g. E. Vršaj.

Pri kulturnem programu je Škrjanček izredno lepo zapel vrsto slovenskih in dalmatinskih pesmi. Med malimi pevci in pevkami je nekaj prav lepih pevskih talentov. Občinstvo je bilo navdušeno in pevovala g. Ad Hamers ves srečen. Po stari navadi se je oglasil tudi Zvon in s svojimi ubranimi glasovi še povečal slovesnost večera. Poleg Škrjančka samega smo imeli celo vrsto Škrjančkovih jubilarov. Najprej štirje člani: Nadja Taschauer, Andreas Domevšček, Marcel Žerdoner in Marko Žerdoner, ki so od začetka njegovi pridni sodelavci, dalje naše gospe C. Robek, A. Muha in Š. Kropivšek, ki so vsa leta stalé Škrjančku ob strani in skrbno pripravljale Škrjančkove prireditve, posebno pa še g. Ad Hamers, ki je vseh 10 let Škrjančka vodil in se trudil, da bi naši mladini posredoval čim več iz naše narodne in kulturne zakladnice. Vsem tem so rojaki s hvaležnostjo in priznanjem stiskali roke.

Sledila je bogata zakuska, ob kateri je po dvorani živahno završalo.

Za kritje stroškov so rojaki zavzeto sodelovali pri dražbi slike iz slovenskih gora.

Kar so nekoč sejali p. Teotim, g. Babnik in drugi, to žanjemo mi danes. Kar danes seje g. Ad Hamers s svojimi sodelavci, bodo čutila naslednja desetletja. Dolžni smo pomagati.

Posebno omembo zasluži tudi g. Slavko Sterman, ki je Škrjančku vedno na uslugo. G. Slavko ves živi za našo stvar. Sodeluje pri Zvonu, Barbari, Folklori, Veselih vaških godcih in Škrjančku. Bog ga živi!

Smemo reči, da je Škrjančkova prireditev v vsem letu naša najlepša prireditev, najbolj družinska in najbolj slovenska.

Bodimo hvaležni vsem, ki se žrtvujejo za našo mladino. Vedeti pa moramo, da je družina glavni vzgojitelj. Če družina ne sodeluje, se bosta šola in društvo trudila zaman. Vsi skupaj pa utegnejo imeti še zelo lepe uspehe.

Praznik Slovenske folklorne plesne skupine — 29. 1. 1983 je Slov. folklorna plesna skupina imela svojo letno prireditev v novi dvorani v Heerlerheide.

Če povemo, da so člani vnaprej prodali kar 700 vstopnic, bomo razumeli, da so se za svoj dan prav skrbno pripravljali. Način njihovega dela naj bi preučili tudi drugi. Zelo važno je, da večina sodeluje in da odgovorni marsikaj trezno predvidevajo. Na prireditvi je bilo veselo razpoloženje. Ta prireditev je še povečala ugled Slovencev na tem področju. Iskreno čestitamo!

Člani
Škrjančka
in sodelavci

švedska

Januar je bil zares blagoslovljen mesec za slovenske oltarne skupnosti na Švedskem.

Tukajšnja družba je znana po svojem standardu, a vendar o njej pripoveduje švedski pesnik Göran Palmund, da se počuti slabše kot v ledeni dobi. Takrat so se ljudje stisnili skupaj, če jih je zeblo. Danes pa je Šved povsod na toplem, preskrbljen in postrežen z vsem potrebnim, zato se mu ni treba zatekati po pomoč k sosеду, a prav zato pogosto ob svoji mizi, kjer sama, žalostno gleda v kozarec, ker ne najde prepričljive pretveze, s pomočjo katere bi se mu posrečilo približati se sočloveku. V času, ko televizijska reportaža pripoveduje o stockholmskih mladostnikih, da se jih od desetih kar osem pritožuje, da nimajo odraslega, s katerim bi se lahko pogovorili o svojih problemih, se toliko bolj zavedamo, kako dragocen zaklad je za nas to, da smo kot ena sama velika družina. Duha skupnosti, ki se napaja iz zdrave tradicije, je potrebno neprestano poživljati. To je bil tudi namen naših duhovnih obnov v Landskroni, na jugu Švedske, v Köpingu, ki po zemljepisni širini leži severno od Stockholma, ter v Nybro, blizu Baltiškega morja. Razvrstitev omenjenih krajev odseva razkropljenost naših ljudi po tej prostrani severni deželi. Skupaj s starim Tobijem lahko ponavljamo: „Zato nas je razkropil med narode, ki ga ne poznajo,

da bi oznanjali njegova čudovita dela."

Ne bi mogli reči, da Švedska ne pozna Boga, saj je krščanska dežela, a to krščanstvo je zaradi enostranskega razvoja zaznamovano z močnim individualizmom, ki mu redkokje najdemo primere. Ljudje se enostavno dušijo v osamljenosti. Miselnost okolja nas počasi požira v svoje tokove, a okus po sreči, ki smo jo v svoji mladosti užili v družini in fari, nam brani, da bi se sedaj popolnoma prilagodili svoji okolici.

Landskrončani so si v soboto po treh dneh pripravili *vesel sobotni večer*. Ob zadovoljstvu in prijateljstvu, ki jih je povezovalo, bi vsakdo, ki bi prišel v to družbo, kakršne ne doživlja vsak dan, moral reči: "Glejte, kako se imajo radi med sabo!" Slovenska duša je globoko prepojena z evangelijem, čeprav se tega ne zaveda vedno.

Prav duha skupnosti je hotel utrditi v nas slovenski duhovnik iz Londona Ludvik Roth, ki nam je tri dni zapored v vseh omenjenih krajih drobil kruh božje besede. Večkrat je povedal: "Poskrbimo, da bo Bog med nami živ v osebi Jezusa, ki se enači z vsakim izmed nas." Ni nas navajal k begu pred resničnostjo v neko nezdravo domotožje. Njegova beseda je bila jasna: "Imejte radi to deželo, ki je tako lepa in v kateri zdaj živite. Imejte radi ljudi, ki ste jim blizu! Vse to zaradi ljubeza zdravlja! Jadikovanje in otožnost pa tudi nepotrebna duševna razpetost ne morejo prinesiti drugega kot potrnost in bolezen."

Pustil je, naj življenje samo govori, zato smo bili obogateni za marsikakšno izkušnjo rojakov iz Velike Britanije. Tukaj smo večinoma mlajši, nekje pri štiridesetih, petdesetih. V višku moči in lastnih skrbi kaj hitro pozabimo na rojake v kraju, kjer živimo. Mimogrede smo postali bogatejši za prepričljivo spoznanje Slovencev z "otoka", ki so nekoliko starejši in imajo več izkušenj: "Čim starejši smo, tem bolj čutimo, da potrebujemo drug drugega. Kdo me bo v osamljenosti bolje razumel in bolj pomagal kot rojak-Slovenec." Skagerrak in Severno morje za nas, ki živimo na eni in drugi strani vo-

de, nista več tako prostrana, ker se bolj poznamo med seboj, smo si postali bližji. Rojakom v Veliki Britaniji bom kar tule napisal, kar je bilo v različnih krajih naglas povedano: Veseli smo vaših pozdravov, veseli, da tudi v molitvi mislite na nas. Hvala vam. Pogosto je padlo vprašanje: "Kako pa kaj naši v Angliji?" Odslej vas še bolj nosimo v srcu in, kadar se bomo v mislih in besedah mudili pri Bogu, bomo radi mislili tudi na vas.

Dobre volje ne manjka. To se je pokazalo povsod ob obisku tridnevnice. Mnogi so se zavzeli in zvesto prihajali k srečanjem vse tri dni. V Köpingu je v petek Volvova popoldanska izmena želela, da jo počakamo. Nagarali so se že ob avtihu, a za duha se jim je zahotela ob osmih zvečer še ura duhovnega napora. Znova in znova je bilo slišati: Še več bi bilo zanimivo in potrebno poslušati in pogovoriti se o evangeliju. Najbrž nikjer drugod med Slovenci ni najti toliko skrite želje po pristni krščanski skupnosti in lakote po besedi, ki naj to skupnost hrani in oblikuje, kakor ravno na Švedskem.

Radi potožimo, da so Švedi zaprti vase, da je težko najti stik z njimi. Dolfi in Margareta Bukovec v tem ne čutita posebnih problemov. Dobro leto in pol je, kar sta se s svojo družino preselila v svojo hišo sredi novega naselja v pravljici okolici na robu Nybra, in že se jima je posrečilo navezati dobre stike s svojimi sosedi. Tudi drugod naši ljudje pogosto zatrjujejo: "Če se potrudim in sam naredim prvi korak, potem najdem med Švedi dobre prijatelje."

Upravniki protestantskega župniškega doma v Nybru, ki so nam dali na razpolago prostore za srečanja, si niso znali predstavljati, kaj bomo delali kar tri dni zapovrstjo, zato so na vrata sobe, kjer smo se zbirali za duhovno obnovo, zapisali: slovenska birmanska skupina. Po svoje so imeli prav. Večinoma smo že bili pri birmi, kjer smo bili potrjeni z darom Sv. Duha. Tudi tokratna srečanja so bila predvsem utrditev v dobrem, ki smo ga prejeli in ki ga nam vsak dan sproti Bog deli. Drug drugega smo z uslužnostjo, potr-

pežljivostjo, veseljem, pesmijo in besedo potrjevali v dobroti in plemenitosti. Hvala vsem!

švica

Srečavanje pri nedeljskem bogoslužju — "Odrini na globoko in vrzi te svoje mreže na lov!" (Lk 5, 4), smo slišali pri maši na 1. februar-sko nedeljo. Te besede je že za beglega dne rekel Jezus Simonu (Petru) in njegovim soribičem po njihovem neuspelem nočnem lovu. Vsi so bili tako pripravljeni to narediti.

Kristusova beseda pa ima značaj večnosti, zato ima življenje v sebi, zato je živa tudi med nami danes, zdaj in tu. Živa? Da, tam, kjer je padla v rodovitno in globoko zemljo ter tako našla dobre pogoje za rast. A to ji omogočamo mi — ljudje. Kako Bog računa na nas! Preprosto hoče, da veselo oznanilo razširjamo in utrjujemo mi. Nič čudnega torej, če je že apostol Pavel zapisal: "Namesto Kristusa smo poslani, kakor da Bog opominja po nas" (2 Kor 5, 20).

Da bi to zmogli, je potrebno, da se najprej sami nasičujemo in napajamo s Kristusovo besedo, da torej z njegovo besedo plemenitimo svoj razum, svojo voljo ter vse druge duhovne, duševne in telesne sposobnosti. Kako?

"Odrini na globoko!" velevala Kristus tudi vsakemu izmed nas. Kam? V neznano, brez cilja? Ne! Tja, kjer bomo našli prav njega! In kje? Gotovo najprej pri sveti daritvi, pri maši. Tam prihaja med nas v bogoslužju božje besede in v daritvenem bogoslužju. Tam se zato lahko srečujemo z njim, tam ga lahko poslušamo in ga celo — prejema-mo.

Sicer pa nam je maša dobro znana, saj smo hodili k verouku, kajne. Po končanem osnovnošolskem verouku pa smo, žal, razrahljali dotedanje medsebojne vezi. Pri enih je namreč Kristusova beseda, vsejana pri veroučnih urah, "meso postala" — se je udejanila, postala je živa, vključena v tok življenja; pri drugih

pa le še životari ali je že celo usahnila. Pa vendar smo vsi, ki smo bili krščeni, KRIST-jani, torej KRIST-usovi. Vsakdo bi zato moral še bolj in vedno bolj na globoko. Se dobremu Bogu lahko oddolžimo že s tem, če nedeljski maši namenimo le sluščajen ostanek nedeljskega časa? Ali ni bolj primerno in pravično, če mašo že samo po sebi vključimo v nedeljski načrt in spored? Kdo more npr. biti zares dober delavec, če površno, malo ali redko dela?

Resda je bolj udobno biti na obrežju brezskrbnosti (zares krščansko živeti pravzaprav res ni lahko), toda na pustem in suhem produ zgolj materialnih dobrin ni rib, s katerimi naj bi človek hranil svojega duha.

Če star(ej)ši niso voljni in pripravljeni ob Gospodovih dnevih „odrniti na globoko“, na srečanje s Kristusom pri nedeljskem ali prazničnem bogoslužju (kjer se med drugim dobi tudi nemajhna moč in pomoč za vztrajnost v dobrem), kam neki bodo krenili mlajši oziroma otroci, ne da bi nad njimi pozneje zmajevali z glavami, kakšni da so? Star(ej)še bi to vendarle moralo vsaj malo skrbeti. Sicer bi utegnil, kar Bog ne da, tudi zanje veljati očitek apostola Janeza: „K svojim je prišel, a njegovi ga niso sprejeli“ (Jan 1, 11). Koliko spodbudnejša je marveč njegova pohvala za tiste, „ki so ga sprejeli“ in jim „je dal, da so postali božji otroci. To so vsi, ki verujejo vanj“ (prim. Jan 1, 12).

Modri ljudje, ki razglablajo o človekovi sreči in iščejo pota do nje, čedalje bolj potrjujejo potrebnost in pomembnost Kristusove izjave, vzete iz Svetega pisma stare zaveze, „naj človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake božje besede“ (prim. Mt 4, 4). To uresničiti bo pomenilo resno vzeti postni čas, v katerega smo stopili, ter se (za letos) lotiti izdelovanja načrta, kako doseči spreobrnjenje in odpreti vrata Odrašeniku v svetem letu, ki se bo začelo 25. marca, na praznik Gospodovega oznanjenja. In obratno: postni čas in sveto leto nas bosta usmerjala k temu vprašanju in nam pomagala odriniti na globoko. Bomo pripravljeni vreči svoje mreže na lov?

slovinci ob meji

KOROŠKA

Med 200.000 udeleženci taizejskega romanja v Rim je bilo tudi 200 mladih Korošcev. — Pri koroškem prvenstvu v športnem sankanju je bila prva tajnica Slovenskega dušnopastirskega urada gđc. Regina Smrtnik. — Slovenske šolske sestre že 75 let delujejo v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu. V priznanje njihovega delu je Krščanska kulturna zveza podelila provinci šolskih sester letošnjo Tischlerjevo nagrado. — Papež Janez Pavel II. je imenoval za prelata ravnatelja Mohorjeve družbe in zastopnika Slovencev pri škofu, mons. dr. Janka Hornböcka. — V 77. letu starosti je 28. jan. v Celovcu umrl dolgoletni župnik v Globasnici g. Franc Posch. Pogreba se je udeležil tudi škof dr. Capellari. — Avstrijski radio je 6. februarja na Ö 1 prenašal slovensko mašo iz Šmihela pri Pliberku. Cerkveni pevski zbor je pel eno izmed Tomčevih maš. — Med slovenskimi pustnimi prireditvami ima gotovo prvo mesto vsakoletni gimnazijski ples. Letos se je vršil 21. jan. v dvorani Delavske zbornice v Celovcu. Igral je ansambel Lojzeta Slaka. Udeležba

letos je bila večja kot kdajkoli prej. — Po skoraj 3 letih je prišlo na Dunaju do razgovorov med zveznim kanclerjem Keiskym in političnimi zastopniki koroških Slovencev. Razgovori so bili 21. januarja. Čez dva meseca se bodo spet sestali. — Smučarski skoki imajo v zilijski vasi Zahomec že dolgo tradicijo. Pri letošnjih tekmah v skokih so se spet vidno pojavila nova imena, zlasti 17-letni Franc Wiegeler.

GORIŠKA

V Št mavru pri Gorici je januarja umrl župnik dr. Rafko Premrl, po rodu iz Vipave in sorodnik pokojnega glasbenika mons. Stanka Premrla. Duhovnik je postal 1930. Več let je bil župnik v Žabnicah in povabil Toneta Kralja, da je obnovil in poslikal božjepotno cerkev na Višarjah. Iz Žabnic se je leta 1940 moral umakniti v reško škofijo, a so ga leta 1944 iz tržaškega zapora poslali v Dachau. Po vojni je bil profesor v Gorici, Trstu in Vidmu, zadnjih 12 let pa župnik v Št mavru. — V nedeljo, 6. februarja, je bil slovesno umeščen novi goriški nadškof p. Anton Vital Bommarco. Umestitvi je prisostvovalo več škofov, med njimi tudi linški škof Aichern. Nadškof je po slovensko pozdravil tudi svoje slovenske vernike. — Igralska družina prosv. društva Štandrež je za začetek leta naštudirala Molierovo komedijo Namišljeni bolnik. Najprej so jo zaigrali na domačem odru. — V cerkvi sv. Lovrenca v Ron-

kah je mešani zbor Lojze Bratuž iz Gorice priredil 16. januarja koncert božičnih pesmi. — Ob 100-letnici rojstva pesnika Goriških Brd Alojzija Gradnika je slov. kat. prosv. društvo Mirko Filej priredilo 16. jan. v Katoliškem domu v Gorici spominsko proslavo. — Na občnem zboru Zveze slov. kat. prosvete, ki se je vršil januarja v Kat. domu v Gorici, so podali obračun o delu Zveze, ki združuje kulturna društva na Goriškem. Namesto dosedanjega predsednika mons. Kazimirja Humarja, ki je vodil Zvezo od leta 1962, je bil izvoljen g. Emil Valentinčič.

TRŽAŠKA

Tudi v Škedenju so priredili 16. jan. koncert božičnih pesmi. Po koncertu sta bili dve predavanji z razgovorom o problemih delavskih družin na Tržaškem. — Dr. Lojze Škerl je bil ponovno imenovan za škofovega vikarja za slovenske vernike v Tržaški škofiji. — Za dekana dekanije Opčine je bil izvoljen in od škofa potrjen boljunški župnik g. Franc Voncina. — V okviru Prešernove proslave je 6. februarja predaval na Bazovici prof. Mirko Mahnič. Govoril je o Prešernu in Slomšku. Na Opčinah nad Trstom se je januarja vršil občni zbor Slovenske skupnosti Julijske krajine, katoliško usmerjene politične organizacije Slovencev v Italiji. Za novega predsednika je bil izvoljen g. dr. Rafko Dolhar. Glavni tajnik pa je postal dr. Andrej Bratuž.

pred sto leti se je rodil škof Rožman

Škof Rožman je takoj ob začetku stalinistične revolucije na Slovenskem spoznal njeno resnično bistvo, zato je kot najvišji dušni pastir njen teror jasno in odločno obsodil. Da je zato še danes v Sloveniji njegovo ime tabu, je razumljivo.

Eden glavnih očitkov proti njemu je, da se je tik pred koncem vojne umaknil na Koroško iz strahu pred partijskim maščevanjem. Ta očitek je čista izmišljotina. Iz knjige o škofu Rožmanu (J. Kolarič, Škof Rožman III, Celovec 1977) ponatiskujemo popis škofovskega odhoda iz Slovenije.

V začetku aprila 1945 se je pri celovškem škofijskem kanclerju Kadrasu zglašil takratni žihpoljski dekan Kristo Košir in ga prosil, naj kaj stori za rešitev škofa Rožmana. Po zanesljivih ljudeh je zvedel, da so komunisti škofa obsodili na smrt. Smrtno obsodbo bodo nad njim izvršili, kakor hitro bo vojne konec.

Konec vojne se je naglo bližal. Nevarnost za škofa Rožmana je bila z vsakim dnem večja. Dekan Košir je zopet trkal na vrata škofijskega kanclerja Kadrasa v Celovcu. Povedal mu je: „Nevarnost za škofa se je stopnjevala do viška.“

V tej sliki je kancler Kadras predložil „Gauhauptmannu“ Natmeßnig, ki je v zadnjih dneh postal tudi predsednik koroške vlade. „Predsednik vlade mi je odgovoril, naj škofu Rožmanu napišem uradno pismo, v katerem naj mu sporočim, da hoče z njim nujno govoriti v cerkveno-državnih zadevah. Naj čimprej pride v Celovec.“

Pismo je kancler po jezuitu prof. Heinzlu poslal v Ljubljano. Spremno

pismo (dr. Heinzla) se (med drugim) glasi: „Gospod kancler misli, da bi mogla Vaša Ekscelenca na ozemlju, ki ga zasede Anglija, veliko storiti za Vašo škofijo. S stiki z oblastmi države bi bilo mogoče pritiskati na Ljubljano in preprečiti morebitne surovosti nasproti duhovnikom.“

Sel s povabilom je tisto soboto (5. maja 1945) precej zjutraj prišel v Ljubljano in se javil na škofiji. Prvi, ki ga je srečal, je bil škofov tajnik. Sel mu je izročil zaupno pošto. Tajnik jo je nesel škofu, ki je bil še vedno v kapeli.

Škof gre v svojo sobo, pa se kmalu vrne in tajnika pokliče k sebi. Pokaže mu obe pismi: „Tole sem dobil. Kaj naj storim? Ali naj grem?“

Tajnik odgovori: „Vso noč ste molili. Danes je prva sobota; v pismu vam pravijo, da boste tam mogli stopiti v stik z zavezniki — Jemlič je tudi šel po prvi vojni v Pariz posredovati za svoj narod — zato je to povabilo čisto gotovo od zgoraj.“

Škof si je zakril obraz in začel jokati: „Kako naj odidem? Kako morem zapustiti škofijo?“

Mudilo se je. Sel je še vedno čakal.

Škof je zopet odšel v svojo sobo in na Heinzlovo pismo pripisal tale kratek odgovor: *Neverjetno hitro se moram odločiti, nikogar ne morem vprašati za svet, ker sel nima časa čakati. Polovico noči sem pred tabernakljem molil za svet — mar je Vaše nepričakovano pismo odgovor? Če je tako, se uklonim.“*

Medtem ko je škof pisal ta odgovor in odpravil sla, je tajnik po njegovem naročilu sklical stolni kapitelj. Kapitelj se je zbral, škof mu je

prebral pismo, ki ga je bil prejel. Člani kapitlja so pristali, naj škof gre v Celovec, kjer bo mogel za škofijo in narod še kaj storiti. Če pa ostane doma, mu bodo roke verjetno popolnoma zvezane.

Telefoniral je svojemu tajniku. „Pripravite avto. Pripraviti je treba tudi moj kovček.“

„Kaj boste pa vzeli s seboj?“

„Kaj boste jemali s seboj! Saj se bomo v dveh dneh itak vrnili. Gremo na razgovor v Celovec in se zopet takoj vrnemo.“

V Celovcu so škof in njegovi spremljevalci zvedeli, da Angležev še ni na Koroškem. Američani pa so se ustavili na stari italijansko-avstrijski meji na Toblaškem polju, na Vzhodnem Tirolskem.

Po poročilu tajnika Babnika je škofa Rožmana sprejel nadškof Racher.

Pozno v noč sta hodila po hodniku v prvem nadstropju škofijske palače ni se pogovarjala.

Tajnik je čakal, da je bil pogovor

končan. Škof mu pravi: „Zastonj smo prišli na Koroško. Jutri se peljemo nazaj v Ljubljano.“

V nedeljo, 6. maja dopoldne, sta se na škofijskem dvorišču v Celovcu pojavila dva avtomobila. V prvem so bili člani slovenskega Narodnega odbora, v drugem nekateri uslužbenci s tehničnega oddelka pokrajinske uprave v Ljubljani. Vsi so že vedeli, kakšen je položaj. Govorili so s škofom Rožmanom, ki jim je povedal, da se bo vrnil v Ljubljano.

Eden od članov Narodnega odbora pride k škofovemu tajniku in pravi: „Škof hoče nazaj v Ljubljano. A to se ne sme zgoditi. On gre v smrt. Morate ga odpeljati kam na varno.“

Minila je dobra ura, morda tudi več, kar so zapustili Celovec člani Narodnega odbora. Tedaj so se odpravili na pot tudi škof Rožman, kanonik Kraljič in škofov tajnik Babnik. Na škofiji so jim bili naročili, naj kmalu odidejo, kajti partizani so že v Grabštanju.

Že na Kardinalskem trgu v Celovcu pravi škof Rožman tajniku, naj zavije na levo proti Ljubelju. Kakor da škofovega naročila ni slišal, vozi tajnik dalje proti Kolodvorski ulici.

Preden so cesto križali, se škof spet oglasi: „Tudi tukaj lahko zavijete na levo proti Št. Rupertu.“ Proti Št. Rupertu je smer proti Ljubelju. Voznik se še vedno dela gluhega in vozi proti Novemu trgu.

Škof venomer zatrjuje, da hoče

za vsako ceno nazaj v Ljubljano. Tako so dospeli na Trg Svetega Duha, kjer se cesta kmalu odcepi naravnost proti Ljubelju. Škof zahteva tretjič: „Tu pa zdaj končno zavijte proti Borovljam!“ Šofer še bolj pritiska na plin in hitro vozi dalje ob prekopu Lend proti Vrbskemu jezeru. Slišal je, kako se je škof zadaj v avtu razburjal. „Ustavite! Ustavite! Jaz hočem za vsako ceno nazaj!“

Škof postaja v svoji zahtevnosti skromnejši: „Če si ne upate z menoj nazaj, me peljite vsaj do Ljubelja, tam si bom dobil drugega šoferja! Peljite me vsaj na Ljubelj, pa če grem tudi peš v Ljubljano.“

Čez nekaj časa pravi zopet: „Peljite me vsaj do Borovelj, bom že prišel kako naprej! Vi pa pojdite z avtom, kamor hočete!“

Ker šofer tudi na te kompromisne predloge ne pristane, začne škof z grožnjo: „Kar ven bom skočil iz avta. Potem pa naj se zgodi karkoli, če nečete ustaviti.“

Škof je postajal vedno bolj razburjen, pa še vedno trdno odločen, da gre nazaj v Ljubljano. Avto pa je hitel proti Vrbskemu jezeru, proti zahodu, ne proti jugu.

Ko se je zdelo, da je škofova razburjenost dosegla višek, je šofer pogledal nazaj in mirno rekel: „Prevzvišeni, vse za Šiško!“

Te besede so ga pomirile.

Kaj je pomenila ta zagonetna beseda?

Ljudi, ki so se nahajali v podobnem položaju. V njih so se povsem prepustili Bogu, bodisi da so se mu zahvaljevali ali ga hvalili, bodisi da so klicali ali kričali, se smejali ali jokali, upali ali prosili, tožili ali se pritoževali. Notranja drža pri njihovih molitvah je bila vedno poslušnost in ljubezen: iz teh dveh je izhajalo vse drugo.

„Moč molitve ima nevidno silo. Molitev je človekovo notranje početje, ki presega njegovo običajno dejavnost. Mnogo življenjskih težav je moč rešiti le z molitvijo. Zagrejenemu ali celó obupanemu človeku pomaga le pogovor z Bogom (Nigg).

**kupujte
berite
širite**

našo luč

Kadar je škof doživljal težke ure, posebno pod nemško zasedbo, in je duševno mnogo trpel in z njim vred tudi duhovniki na škofiji, so večkrat rekli, naj bo trpljenje darovano za spreobrnjenje Zgornje Šiške, tega rdečega predmestja Ljubljane. Tako je tudi v nedeljo, 6. maja 1945, v enem velikih trenutkov njegovega življenja, misel „Vse žrtve za Zgornjo Šiško!“ škofa pomirila, da se je vdal v svojo usodo.

Ta trenutek je postal tudi sam begunec med begunci.

in sveto pismo je imelo prav

(nadaljevanje s 5. strani)

KAMEN OB GROBU

V svetem pismo beremo: „Nato je Jožef iz Arimateja zavalil velik kamen k vходу v grob.“

K temu podatku je Loisy zapisal: „Veliki kamen, zavaljen pred odprtino groba, služi zato, da bi poudaril z njim čudež vstajenja.“

Na severozahodu Jeruzalema je kraj Abu Goš; v njem je cela vrsta grobov iz prvega stoletja. Ti grobovi so zaprti z velikim kmnom, skoraj vedno mlin-skim, zavaljenim pred odprtino. Isto je moč opaziti še na mnogih drugih krajih v Izraelu, tudi v Jeruzalemu, kot je na primer „grob kraljev“.

Tako starinoslovci neizpodbitno dokazujejo, da je v evangelijih okvir, v katerem je sporočeno versko oznanilo o Jezusu, božjem Sinu, resničen: vsi časovni, krajevni, upravni in drugi podatki držijo. To sicer še ne nadomesti vere, vsekakor jo pa naredi veliko lažjo.

Prirjeno po V. Messori,
KDO JE JEZUS

„govori mi!“

(nadaljevanje s 7. strani)

Če prav molimo, se lahko naučimo gledati sebe in svet okrog sebe z novimi očmi. To, kar srečujemo, bolezen, smrt, pa tudi srečo in veselje, niso samo neki stvarni dogodki; vpleteni so v smiselno celoto človekovega bivanja. Tako se tistemu, ki se v veri in upanju preda Bogu, odpre smisel prošnje molitve.

● Molitev naj bi bila v živem stiku z življenjem: včasih molimo z zahvaljevanjem, drugič s tožbo ali žalostjo, včasih tudi z molkom, ker smo celó za tožbo nesposobni. Izraelove molitve, psalmi, so molitve

poštni nabiralnik

UREDNIŠTVU NAŠE LUČI

Zedinjena Slovenija, Buenos Aires,
Argentina
21. počitniška kolonija v Córdobi,
1982/83

Uredništvu NAŠE LUČI!

Mladi slovenski živžav
s prelepih planinskih dobav
pošilja pristrčen pozdrav!
(Sledi 51 podpisov otrok)

DRAGI G. UREDNIK!

Prav iskreno veselo in srečno novo
leto in vsem lep pozdrav!

P. S.,
London, Anglija

OB JANUARSKI NAŠI LUČI

Če zapišem ob NAŠI LUČI, da Vam
čestitam, bom samo ponavljal, kar sem
že ponovno povedal. Vsak mesec jo
težko čakam.

Januarska s tistim fantičem, ki s
Stola zre na Triglav, je sijajna. Imenit-
na je druga stran s kratko slovensko
zgodovino, posebno ker je zabeljena z
dvema močnima literarnima ocvirkoma
(Prešeren, Pahor). Posrečeni so tisti

na barvni podlagi natisnjeni fleši.
„Kruh in vino“ je odlična nadaljevanka
(neznansko pa me moti pri sestri ime
Neža: tako dekelsko zveni; saj imajo
Kranjci tako lepo ime Agnes). Posreče-
ni so izrezki iz tujega časopisja: pre-
vode berem zares z užitkom.

Iskreno!

J. P.,
Buenos Aires, Argentina

Op. NL: Ime Agnes se je med Slo-
venci sicer zadnji čas res bolj uveljavi-
lo, je pa to latinsko ime. (Zanimivo, da
ga Slovenski pravopis 1962 sploh ne
pozna.) Slovensko ime je Neža, morda
bi ga lahko nadomestili z Janjo. A ime-
na so pač stvar osebnega okusa. Zani-
mivo je, da začenja današnji slovenski
človek otrokom spet dajati stara imena
kot Urška, Jaka, Primož, Miha, Jer-
nej, Lucija, Boštjan, Urban...

še prvo
pa drugo
pa tretje!

„NOVI RAZRED“ ŠE NE MISLI S STOLČKOV

Politično vodstvo Jugoslavije, ki ima
na vesti vso neuspešno gospodarsko
politiko zadnjih let, je zdaj izdalo paro-

lo: „Postaviti se moramo na lastne si-
le.“ Zaradi storjenih napak se bodo
celó zunanja posojila počasi umaknila.

V Sloveniji se tudi pri vidnih slo-
venskih politikih javlja težnja, da bi
delili mesta v gospodarstvu in upravi
po storilnosti in sposobnostih, ne pa
po političnih vidikih. Ta mesta bi mor-
ali, tako je čuti, vendarle že zasesti
mlajši ljudje.

A še prav nič ne kaže, da bi bil
„gospodujoči razred“ Jugoslavije pri-
pravljen oblast deliti vsaj s kom dru-
gim. V Španiji je še pod Frankom teh-
nokratom uspelo, da so odločitve v go-
spodarstvu in upravi prepustili stro-
kovnjakom in s tem deželo ne le spre-
menili v sodobno industrijsko državo,
marveč jo tudi pripravili na demokrati-
jo.

V Jugoslaviji je pa še vedno sleherni
komunistični občinski partijski sekretar
sposoben, da s svojo partijsko oblastjo
ali celó z grožnjami doseže od krajev-
ne banke posojilo, za kar hoče. Dokler
se ta politični sistem ne spremeni, je
težko pričakovati gospodarskega o-
zdravljenja Jugoslavije.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG,
Frankfurt, 13. dec. 82/12.

MALO OBETAVNE OBLJUBE

Med poplavo najrazličnejših predlo-
gov, s katerimi naj bi letos pomagali
turističnemu gospodarstvu k boljšim
rezultatom, je pogosto slišati, da bi

dragi bravci!

Dobili smo pismo od nekega našega bravca iz ZR Nemčije, v katerem je med drugim zapisal:
„1. NAŠA LUČ je ‚mesečnik za Slovence na tujem‘. Za katere Slovence: za vse ali le za Slovence iz
Jugoslavije?”

2. Družba sv. Mohorja v Celovcu oziroma njeno delovanje je vezano na ozemlje krške škofije s se-
dežem v Celovcu. Kdo jo je pooblastil, da izdaja ne povsem verski list za vse Slovence oziroma za
slovenske zdomce iz Jugoslavije v Evropi?”

Odgovarjamo:

1. NAŠA LUČ je namenjena predvsem slovenskim zdomcem v zahodni Evropi. Zanje pomeni vez
zdomcev med seboj in vez zdomcev z njihovimi dušnimi pastirji. Kot informativna revija bi bila NAŠA
LUČ kajpada rada gost vsake naše družine in vsakega rojaka po svetu in doma.

2. Kdo bi moral pooblastiti Družbo sv. Mohorja v Celovcu za izdajanje NAŠE LUČI? Saj živimo ven-
dar v demokraciji. Sicer pa izdajajo NAŠO LUČ slovenski dušni pastirji med našimi zdomci, ki so za
svoje delo poverjeni od Šv. sedeža in od slovenskih škofov.

Lep pozdrav!

Uredniki

morali naši najodgovornejši predstavniki (zveznega izvršnega sveta in turističnega gospodarstva) vesoljnemu svetu razglasiti, kako bo drugo sezono v Jugoslaviji vse drugače. Objubili naj bi, da bo dovolj mesa, kruha in mleka, da ne bo primanjkovalo toaletnega papirja, bencina in tujih časopisov, da na mejah ne bo gneče... Skratka, da bo vse najbolje in v najlepšem redu.

Le malokdo pa pomisli, kakšen vtis bi pravzaprav pustila taka zagotovila pri potencialnih turistih iz drugih držav. Kaj bi, na primer, mi pomislili o neki državi, če bi nam od tam glasno kričali (naj nekoliko pretiravamo za lažje razumevanje): „Pridite k nam, pri zajtrku boste dobili tudi nekaj kruha...“

DELO, Ljubljana, 5. jan. 83/4.

NARAVA NE PLAČUJE OBIRAVCEV

Velenjska ERA ima tozd kmetijstvo, ki se je letos veselil obilnega pridelka jabolk. Kar trikrat več jabolk je viselo raz vej kot običajno.

Kot dobri gospodarji so napeli vse sile, da bi obilni pridelek spravili v skladišča. Na pomoč so poklicali sezonske obiravce, šolarje in sindikate.

Seveda so pogodbene obiravce morali tudi plačati, povečal se je obseg izplačil in morali so pred sodnika. Ker v paragrafihi nič ne piše o izjemni radodarnosti narave, so bili kaznovani. Temeljna organizacija je plačala 50.000 dinarjev kazni, odgovorna oseba pa 35.000. Preračunano v jabolka to pomeni, da so morali pravici odriniti okrog pet ton pridelka. Če bi jabolka pustili na vejah, ne bi bili kaznovani; najhuje, kar bi se jim lahko zgodilo, bi bilo, da bi jih v lokalnem časopisu malce ošvrknili.

Ker izkušnje kažejo, da moralne obsojbe kaj malo zaležejo, bi bilo zanimivo vedeti, kako se bodo glede pridelka odločili prihodnjiki, ko bo narava spet natresla več, kot zmorejo pospraviti roke redno zaposlenih dalavcev tega tozda.

DELO, Ljubljana, 13. jan. 83/4

JEZIK NAVODIL

V navodilu, kako naj vzdržujemo čevlje, nam izdelovavec priporoča: „Obutev se ne sme čistiti z bencinom,

acetonom ali drugim kemikalijam, ki otapaju masti.“

Pri Bagatu so za uporabo plinskega vžigalnika zapisali tudi: „V trenutku slabega vžigovanja očistiti prostor kje plamenica preskakuje vatom namočenem v alkohol.“

Radiču so v semenarni pripisali čudno samoodločanje, saj v navodilu za sejanje piše: „Ne izbira zemlje in se more s pridom sejati med razno zelenjad, ki prezimi.“

Posebno skrbno bi morala biti napisana navodila za uporabo strupov ali škropiv, pa ta so žal tudi „strup za slovenski jezik“, kot meni neka uporabnica, ki ni razumela navodila za Morozim, tekočino za zimsko škropljenje sadovnjakov. Tu beremo: „koncentracija se mora zvišati“; „lahko se uporablja pri prečkastem, koščičastem sadju“; „duhovanju megle škropiva“; „isprašnjeno embalažo je treba zakopljati“; in na koncu, da „proizvajavec ne snosi posledice katere lahko nastopijo zaradi nepravilne uporabe“.

DELO, Ljubljana, 14. jan. 83/7.

PA ŠE TO

V navodilu za uporabo električne peči E1 Niš piše:

„Vklon ventilator ja se nardi z tipko nad katero je oznaka. Vklon grejalnika se nardi z tipko nad katero je oznaka. Tipke na stikalu imajo signalne luči katere so prižgane kadar je kalorifer vekllopljen. V istem času uporablja se kot indikator dela grelcev. Na električno omrežje se priključi čez trožilno omrežno vrvico in šuko vrtčnika. V slučaju okvare elektromotorja ali bilo katerega dela na ventilatorju, grelci se avtomatski iskllopijo čez sigurnostni toplotni zavarovanec kateri reagira za 3 — 5 sekund. Trajnost tega izdelka je 4 let.“

Bravca lahko to pogreje — brez toka.

DELO, Ljubljana, 15. jan. 83/12.

UČNA URA SLOVENSKE LITERATURE NA KOROŠKEM

Dr. Prunču, asistentu na graški slavistiki, se je na avstrijski televiziji posrečilo nekaj, kar se doslej — kljub številnim poskusom — še nikomur ni: v eni sami uri je nazorno in znanstve-

no neoporečno prikazal zgodovino slovenstva na Koroškem (16. jan., 21.50 do 22.50).

Kljub svoji zadržanosti je oddaja opravila aktualno vlogo: opozorila je, da med Karavankami in Nizkimi Turi prebiva del slovenskega naroda z izvirno, „v Evropi enkratno in v ničemer primerljivo kulturno ustvarjalnostjo“ in da Avstrija ta del svojih državljanov zanemarija, zavira njihov razvoj in s topoglavno inertnostjo spodbuja asimilacijski proces.

Posebno dragoceni so bili nastopi dveh mednarodno uveljavljenih avstrijskih pisateljev, Petra Handkeja in Petra Turrinija. Turrini se je odločno zoperstavil diskriminaciji slovenskega literarnega ustvarjanja na Koroškem ter jo povezal z diskriminacijo slovenskega jezika in s tem manjšine kot celote. „Če človeku vzameš jezik, mu vzameš človeško identiteto“, tako je označil moralno bistvo avstrijske asimilacijske manjšinske politike.

Avstrijci so najbrž prvič slišali, da so koroške vojvode še leta 1414 ustoličevali v slovenskem jeziku. Veliko informacijsko vrednost so imeli tudi priki koroškega dogajanja sredi 19. stoletja, ko je bil Celovec središče slovenske kulturne ustvarjalnosti. Kot zdravilni šok pa je morala delovati slovesna izjava koroške deželne vlade tik pred plebiscitom leta 1920, ki Slovencem zagotavlja, da bo Avstrija njihovo nacionalnost skrbno varovala „za vse

naša luč

eden najbolj
zanimivih
slovenskih listov

mora v vsako
slovensko hišo

v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma

večne čase" in za njihovo kulturo skrbela tako kot za nemško. Ta dokument avstrijska publicistika skrbno skriva.

DELO, Ljubljana, 18. jan. 83/7.

SPET MEDNARODNA POMOČ JUGOSLAVIJI

Zadolžitev Jugoslavije na Zahodu cenijo na 19 milijard dolarjev. A že danes je znano, da v tej številki še niso vključene obveznosti posameznih jugoslovanskih uradov in bank.

Dalje cenijo, da znašajo letošnje beograjske obvezne poravnave dolgov 4,5 milijard dolarjev. Breme letošnjih obresti znaša po računih strokovnjakov okrog 2 milijardi dolarjev. Baje so roki, ko je treba posojila vrniti, zelo neugodni: okrog 80% tistih 4,5 milijard dolarjev je treba plačati že v prvi tretjini 1983. To imajo pa banke za kratko in malo nemogoče.

Baje so Jugoslovani 1982 sicer plačali obresti, ne pa vseh posojil. Nema lo bank, med njimi tudi nemške, so pripravljene obvezno povračilo posojil podaljšati do 60% oziroma dati nova posojila v tej višini.

Predlog ZDA, da naj bi Zahod Jugoslaviji znova posodil 1 milijardo dolarjev, je dvignil prah. Američani so kajpada pripravljene dati le četrtino tega velikanskega posojila in čakajo, da bodo dale "ostanek" na voljo evropske banke.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 19. jan. 83/19.

ZARADI KRITIKE SOCIALIZMA V JEČO

Na Hrvaškem so obsodili 40-letno časnikarja Ranko Čičak na dve leti in pol zapora, ker je v pogovorih kritiziral jugoslovanski gospodarski sistem in o položaju na Kosovu izjavila, da imajo Albanci s protestom proti življenjskim razmeram tam prav.

Ta obsodba nas spomnja, da mnogi po hrvaških ječah sedijo zato, ker so povedali svoje mnenje, ne pa ker bi proti jugoslovanski državi kar koli storili. Mednje spadajo tudi tisti, ki jih uradno označujejo za nacionaliste: pesnik Vlado Gotovac, zgodovinar Franjo Tudjman, študent Dobroslov Paraga in profesor Marko Veselica. Za delno bol-

ne ni na vidiku kakšne olajšave zapora pa tudi ne politične amnestije.

Jugoslavija je vedno skušala delati vtis, da je njen samoupravni socializem bolj človeški kot drugi komunistični sistemi. A svobodne politične kulture, ki bi spoštovala pravico do izražanja misli, tudi jugoslovanski funkcionarji do danes niso ustvarili. Samoupravljanje je „dopuščeno le toliko časa, dokler ne spravi položaja partije v nevarnost. V časih gospodarskih kriz pa imajo kritiko za nevarnejšo kot sicer. To je morala občutiti tudi Ranka Čičak.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, MÜNCHEN, 30. dec. 82/4.

Najbrž sloni obsodba Ranke Čičak na spletkah, ki so jih spredli funkcionarji kraja Pečinci skupaj s tajno policijo.

Imenovana je bila zaposlena kot dopisnica Vjesnika v Beogradu. Državni tožilec pristojnega sodišča v Sremski Mitrovici ji je očital, da je trdila, da Tito ni bil noben velik politik, da mu je govore pisal Kardelj, da so imeli hrvaški voditelji kot Savka Dabčević, ki so igrali 1970/71 pri zagrebskih nemirih ključno vlogo, s svojo politiko prav in da so študentje na Kosovu demonstrirali zato, ker so bili lačni.

Med začetnimi preiskavami so povedale tri tožilne priče, da so one dale svoje izjave poročilu tajne policije. Pri sodni obravnavi je le ena od prič ponovila to izjavo. Povedala je, da je Ranko Čičak ona javila varnostnim organom, ki so ji potem naložili nalogo, naj jo opazuje in se z njo pogovarja, da bo izvedela, kakšna mnenja zagovarja. Neki krajevni funkcionar iz Pečince je pred sodiščem povedal, da je Ranka Čičak pri nekem pogovoru o Dedijerjevi knjigi o Titu izjavila, da je imel Tito med vojno zveze s hrvaškim nadškofom Stepincom (ki so ga komunisti 1946 obsodili na 16 let prisilnega dela).

Obtožba pa je prišla v slabo luč, ker je Ranka Čičak kot dopisnica Vjesnika izčrpno poročala o nekih škandalih v Pečincu. Šlo je za domnevno poneverbo denarja v višini približno 200 milijonov dinarjev (okoli 7,4 milijonov mark). Politika poroča, da je bila Ranka Čičak malo prej, preden so jo prijeli, opozorjena, da se ji utegnejo krajev-

ni funkcionarji zaradi njenega poročanja maščevati.

Ranka Čičak sedi od začetka preiskav v zaporu. Prošnjo, da bi jo izpustili, so zavrnili z utemeljitvijo, da bi utegnili skušati vplivati na priče.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 22. jan. 83/7.

NAJVEČJE SLOVENSKE IZGUBE

1. Elektro-kemijski kombinat Velenje.
2. IMV Novo mesto.
3. Körting Grassau Velenje.
4. Lendavska rafinerija (31. marca letos bo šla v stečaj).
5. INIS — tovarna stekla Novo mesto.
6. Dražgoška bitka — filmsko televizijski projekt.
7. Cimos.
8. Inex AA (padanje letal).
9. Slovenske avtoceste po uvedbi bencinskih bonov.
10. Naftovod — prazen lendavski krak.

PAVLIHA, Ljubljana, 22. jan. 83/6.

VSE MANJŠI DEJANSKI OSEBNI DOHODKI

Poprečni osebni dohodki v SR Sloveniji novembra lani: 15.813 din — dejansko za četrtino manjši kot novembra 1979.

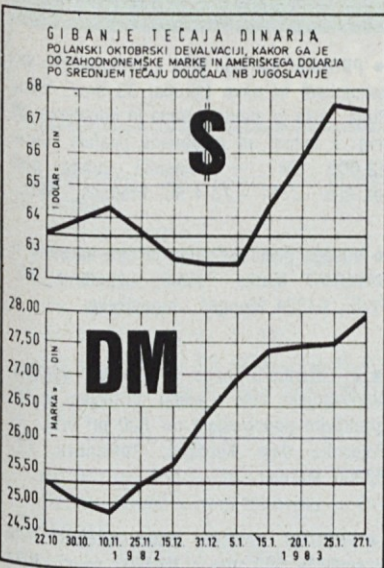

DELO, Ljubljana, 26. jan. 83/2.

GIBANJE TEČAJA DINARJA

Objavljamo iz ljubljanskega DELA (Ljubljana, 28. jan. 83/16) grafikon o gibanju tečaja dinarja, po lanskim oktobrski devalvaciji, kakor ga je do zahodnonemške-marke in ameriškega do-

larja po sedanjem tečaju določala Narodna banka Jugoslavije.

PROŠNJA ZA PODALJŠANJE ROKA ODPLAČILA DOLGOV

Jugoslovanska vlada je prosila deset japonskih bank za 90-dnevno podaljšanje roka: konec marca bi namreč morala plačati vsaj 400 milijonov jenov (okrog štiri milijone mark). To sporoča japonski časopis Nihon Keizai.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München,
1. feb. 83/17.

POVIŠANJE CEN V JUGOSLAVIJI

V Jugoslaviji so bile z vladnim dekretom močno zvišane cene za meso in kmetijske pridelke. Meso bo dražje za 28 do 33%. Kmetje lahko dvignejo cene svojim pridelkom za povprečno 21,85%. Za železniški prevoz morajo Jugoslovani plačati še enkrat 15% več. Decembra so bile cene za železnice podražene že za 34,55%.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 4. feb. 83/14.

RAZLIKE MED JUGOSLOVAN- SKIMI REPUBLIKAMI

Šef KPJ Ribičič je priznal, da so med šestimi republikami in dvema avtonomnima pokrajinama razlike, in je opozoril na nevarnost, da se sedanja gospodarska kriza spremeni v krizo političnega sistema. "Če se ne bomo jeli izklopavati iz zoževalnih upravnih ukrepov in če ne bomo okrepili pobude delavskega samoupravljanja, se bomo znašli v hudi politični krizi," je rekel Ribičič. Napadel je tudi "protisocialistične in protisamoupravljalške sile, ki so dvignile svoje prapore". Te sile so baje našle pot v uredništvu in v nekatere TV-oddaje ter načrtno napadajo samoupravni sistem.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München,
4. feb. 83/6.

KAZEN ZA KRŠČANSKI POZDRAV

Ker je beograjski taksist Miroslav Paripović, 29, v neki policijski čuvajnici miličnike in nastavljenec dvakrat pozdravil z besedami "Kristus je rojen", je bil kaznovan na prvi stopnji z denarno globo 700 dinarjev, na drugi pa s 1200 dinarji ali z nadomestnim zapornom 12 dni in prevzemom sodnih stroškov. Paripović je hotel v policijski čuvajnici opozoriti na nekega tatu, ki so ga iskali in ki ga je on videl v nekem lokalu. Tat je ušel, ker se je policija ukvarjala s Paripovićem in njegovim krščanskim pozdravom.

OST-DIENST, Hamburg, božič 82.

(nadaljevanje s 13. strani)

nejšo" smer. Celó 80% jih je bilo mnenja, da jim delavsko samoupravljanje zagotavlja precejšnje pravice soodločanja. 75% jih je imelo možnosti za zaposlitev za dobre.

1981/82 so zdrknili ti ugodni glasovi na 37, 38 in 12%. Pri ocenjevanju ankete je treba upoštevati, da so bili med vprašanimi zastopani v nadpovprečni meri mnogi sindikalni funkcionarji, ki so del sistema, ne pa preprosti delavci.

OST-DIENST, Hamburg, božič 82.

kdo pravi, da se domà ne smejejo?

NAJVEČ GOVORIJO LJUDJE, KI SPROTI POZABLJAJO, KAJ SO PRAVZAPRAV HOTELI Povedati. Vabimo na simpozije, vabimo k dogovarjanju, vabimo na odprtja, vabimo na bankete — samo še, da jih pokličemo na odgovornost, četudi vedno iste ljudi.

NEKA NAŠA TOVARNA ZAČENJA S PROIZVODNJO BELE ČOKOLADE. ČOKOLADA JE PRAVZAPRAV V PRINCIPU RJAVA. A TO BO ČOKOLADA BREZ PRINCIPA, KER NI UVOZNIH SUROVIN.

Tujci imajo bencin, a se za vsak primer vozijo s kolesom. Jaz se vozim s kolesom, ker v nobenem primeru nimam bencina.

PREBRAL SEM POLOŽAJ. ZAUPNO: NAPAKE NISO TISKARSKE!

Rad ima dobro obveščene podrejene — takšne, ki se strinjajo z njegovimi stališči.

OTROKOM REVOLUCIJE ŠE VEDNO PRIPOVEDUJEMO PRAVLJICE.

Preberem v časopisu. Lepo piše: "Pred zakonom vsi enaki." Če je to novo stališče, ga podpiram. Čeprav mi zveni nekoliko preveč revolucionarno. Z ozirom na izkušnje.

SPREMENIL JE VEROIZPOVED: SEDAJ MISLI, DA JE DRUGI BOG.

po Pavlihu

oglasi

• Dragi rojaki! Za vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLEĐ, Vis S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

• Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—; velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEF ARECH Vam uradno uredi prevoze iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.

• PROĐAM dvosobno opremljeno stanovanje v Ljubljani na zelo mirnem kraju (54 m², II. nadstropje, mestni plin). Cena 65.000 nemških mark. Pojasnila od 19. do 20. ure po telefonu: München (089) 310 83 26.

• PROĐAM enonadstropno dvodružinsko hišo (9 x 12 m) v tretji gradbeni fazi (elektrika, voda, telefon, garaža za dva avtomobila v hiši) z vrtom (skupna gradbena površina 980 m²) v Bršlinu pri Novem mestu, Kurirska pot 12. Hiša je oddaljena od šole, otroškega vrtca, trgovine in avtobusne postaje pet minut. — Pojasnila daje Jožeta Nemanič, D-8061 Röhrmoos, Bahnhofstraße 3, BRD, telefon (089) 32 68 13 (Arech).

• Nova visokopritlična hiša (9 x 9) z vodo, elektriko, centralno kurjavo, takoj vseljivim enodružinskim stanovanjem in garažo ugodno NAPRODAJ. Hiša z ograjenim vrtom (1000 m²) je 100 m od asfaltna ceste pri Gornji Radgoni v obmejnem pasu. — Točnejša pojasnila dobite pod tel.-štef. (089) 78 67 84, BRD.

• PROĐAM dvostanovanjsko hišo s telefonom, centralno kurjavo in garažo na Kozini, 30 km od Kopra. Blizu hiše je železniška in avtobusna postaja in je primerna za obrt. — Pojasnila daje: Vilma Novak, Tovarniška 27, Preserje/Domžale, tel. 0038/61/72 29 33.

• PROĐAM starejšo hišo z vinogradom, sadovnjakom in njivo (skupaj 33 arov) blizu Ptuja. Hiša je elektrificirana in oddaljena 10 min. z avtom od avtobusne postaje. Cena 12.000 DM. — Pojasnila dobite pod tel.-štef. 0761 - 73 4 95, Freiburg, BRD.

• Vašega šoloobveznega otroka sprejme v VARSTVO Marija Pušnik, Lobodova 24, Trzin, 61234 Mengeš, Jugoslavija.

• V Mariboru-Tezno PROĐAM vseljivo stanovanjsko hišo s kletjo, pritličjem in izgradljivim podstrešjem ter 800 m² vrta. — Pojasnila daje Kordigel, Tomanova 18, 62000 Maribor.

• PROĐAM novejšo, enonadstropno hišo (zemljišče 550 m²) v Mežiški dolini. Hiša leži na lepi, mirni točki v centru kraja. Stanovanje (75 m²) ima pet sob, kopalnico, dva balkona, klet, garažo in centralno ogrevanje. V vseh sobah je parket. Obdelan vrt z različnimi sadnimi drevesi. — Solventni kupci naj se obrnejo na naslov: A. Romih, Aarauerstr. 46, 5033 Buchs, Schweiz.

• PROĐAM novo enodružinsko hišo (stanovanjska površina 155 m², klet, garaža, zemljišče 1000 m²) na obronkih Pohorja v Radzlu pri Mariboru. — Pojasnila dobite pod tel.-štef. (062) 60 56 17.

preberite!

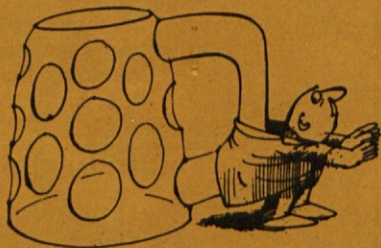
PREVOĐE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

ni vsak, ki se ti smeje, tvoj prijatelj!

Žena možu: „No, Tomaž, kaj bi rad za večerjo?“

„Meni je vseeno.“

„Vseeno ti ni. Kaj bi rad jedel?“

„Nisem izbirčen.“

„No, le povej!“

„Juho, riž, zrezek, solato.“

„Lej ga, dedca! Pa pravi, da ni izbirčen! Saj veš, da je doma samo kruh in mleko!“

o

„Ali poznaš Petra Petriča?“

„Dobro. Ravno včeraj sem mu posodil stotaka.“

„No, potem ga ne poznaš.“

o

Ona njemu: „Točno eno uro si zamudil. Pet minut te že čakam.“

o

Gospodar se vrne domov in reče služkinji: „Na cesti vas nekdo čaka.“

„Kaj vi poznate mojega fanta?“

„Ne, ampak eno mojih kravat ima na sebi.“

o

„Zakaj imaš vozni voz na robcu?“

„Da ne bi pozabil vreči ženinega pisma v nabiralnik.“

„Pa si ga vrgel?“

„Ne, ker mi ga je pozabila dati.“

o

Neki Slovenec je hotel iti v tujino. Na meji je dal le pol pologa, 2500 din.

Carinik: „Kako da dajete samo pol pologa?“

„Ker se ne mislim vrniti.“

o

Kmetu na Krasu so davek zelo zvišali. Šel se je pritožiti v Ljubljano. Poslali so ga v Beograd. Tam je vprašal visokega uradnika, zakaj so mu davek tako zvišali.

„Ker smo na Zahodu tako zadovoljni.“

„Če bi prodali mojo kmetijo, ali bi lahko poplačali dolg?“

„Kje šel!“

„In če ves Kras?“

„Tisto kamenje je malo vredno.“

„Kaj pa, če bi prodali vso Slovenijo?“

„Ja, to bi pa nekako zadostovalo.“

„Takole naredite — pa nikomur tega ne povejte — : prodajte Slovenijo Zahodu, pa se boste vi rešili dolgov, mi pa vas.“

o

„Ali sem ponoči, ko sem prišel domov, zelo ropotal?“

„Ne, čisto nič. Ampak tisti štirje, ki so te prinesli, so bili zelo glasni.“

o

V Sovjetski zvezi je prišel sodnik iz sodne dvorane na hodnik in se na vsa usta smejal. Znanec ga je vprašal, zakaj se tako smeje.

„Pravkar sem slišal najboljšo smešnico v življenju.“

„Povej mi jo!“

„Ne smem, ker sem tistemu, ki jo je povedal, naložil tri in pol leta ječe.“

o

„Zakaj pravijo, da je prva ljubezen najlepša?“

„Zato, ker se redko konča s poroko.“

o

„No, Janez, če nimaš pri kartah sreče, jo imaš pa pri ljubezni.“

„Kako, ko niti poročen nisem?“

„Prav zato.“

o

Zdravnik tolaži bolnika, ki se v bolnici slabo počuti: „Kar mirni bodite: čez štirinajst dni vas gotovo ne bo več tukaj, pa naj operacija uspe ali ne.“

o

Na sprehod sta šla dva Slovenca: Suljo in Mujo . . .

o

Oče se vrne iz službe in vpraša sina: „Ali si vadil violino?“

„Sem.“

„Ali ne lažeš?“

„Ne. Poglej profesorja glasbe na sosednjem balkonu: še vedno joka.“

Zjutraj vpraša žena moža: „Kako je bilo v nočni izmeni v tovarni?“

„Strašno! Imel sem divje sanje!“

o

„Kar naprej piješ, plesal pa še nisi z mano.“

„Veš, plešem slabo, pijem pa odlično.“

o

Učitelj učencu: „Povej besedo z več samoglasniki, o!“

„Gooooooooo!“

o

Na cesti sreča znanec znanca, ki pelje otroški voziček.

„Kaj ste dobili otroka pri vas?“

„Ne, ampak moj ded se je poročil, sedaj pa vozim svojega strica.“

o

„Natakar, v juhi plava slušni aparat!“

„Kako, prosim?“

od doma

Po PAVLIHU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 3 56).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferenčak SDB, Don-Bosco-Gasse 14, 1232 Wien XXIII.

(Tel. 0222 - 67 25 99).

Slovenski pastoralni center, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222 - 55 25 75).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirchen, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Dr. Franc Felc, Foyer Notre-Dame, 57500 Saint-Avold. (Tel. (8) 792 12 92).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe,

57800 Freyming-Merlebach.

Diakon Jože Kamin, Presbytère Catholique, 1 rue de la Merle,

57800 Freyming-Merlebach. (Tel. (8) 704 77 43).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 77 5 25).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vino Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:
09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Droic, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg, (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).